Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 243—244 (1493—1494) ♦ Вівторок, 24 грудня 1996 року ♦ Ціна договірна

Хто ж проти?

Але — в міру готовності

Проекти законів з реформування податкової системи, внесені урядом на розгляд Верховної Ради, не відповідають програмі дій уряду, заявив Голова парламенту Олександр Мороз.

У неділю в Києві на прес-конференції О. Мороз зазначив, що ці законопроекти містять «відхилення від цієї програми дій і доповіді Президента України, проголошеної два роки тому».

О. Мороз також заявив, що подані на повторний розгляд парламенту законопроекти «залишилися тими самими за змістом, тільки розбитими на частини». **Він повідомив, що поки уряд ґотуватиме до другого читання проект держбюджету-97, ці законопроекти розглядатимуть «у міру готовності».**

Голова парламенту висловив думку «про позитивне розв'язання» під час розгляду низки пропозицій, що стосуються порядку платежів і податку на добавлену вартість. «Але економічні авантюри через Верховну Раду не пройдуть», — сказав О. Мороз.

Підсумки та перспективи

З суботньої зустрічі Леоніда Кучми з вітчизняними й зарубіжними журналістами

Підбиваючи попередній підсумок року Президент назвав прийняття Конституції «найбільшою подією в житті України». Розцінюючи цей акт як «закладення фундаменту», повідомляє Укрінформ, Леонід Кучма наголосив на тому, що головне завдання на сьогодні — побудувати на цій основі «теплий, просторий будинок для всіх жителів країни».

Певні «негаразди» та «білі плями» в прийнятому документі даються взнаки. За словами Президента, «надто багато політиків та політичних сил хочуть перекроїти Конституцію на свій лад через прийняття нових законів».

(Закінчення на 3-й стор.).

ГОЛОВОЮ працювати треба...

Це вже, мабуть, ментальність: у селі літочислення ведеться не стільки за календарем, скільки «від голови до голови». У цій хронології ніхто не забутий, ні той, кого називали Головою з великої літери, ані той, кого позаочі кликали просто присідателем. Якщо хочеш мати авторитет, похвались: «Я пережив на віку сімнадцятьох голів!» А що ж самі голови думають — особливо на тлі всього того, що робиться в аграрному секторі й навколо? Спитайте у них самих — махнуть рукою: працювати треба! Серед них і досі трапляються люди прижиттєво легендарні, як-от Юрій Стельмах з Лісоводів на Хмельниччині. Свого часу був номенклатурою ЦК комсомолу, йому світив шлях до ЦК КПУ — а він ... повернувся головою у свої Лісоводи. Такі кадри не залежуються — звідти його забрали до райвиконкому, а він через два роки знов попросився у Лісоводи. От талант у чоловіка — ускладнювати собі життя. Звісно, його там шанують. Шкода лиш, що Система таких не шанує — ні тепер, ні раніше. Отож, цей знімок — швидше символічний, аніж портретний.

А про аграрні реалії читайте сьогодні на 10-й стор.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хмельницька область.

Реклама — теж обличчя міста

На нараді, що відбулася в Київській міській державній адміністрації, йшлося про те, як реалізується Закон України про рекламу.

Зазначалося, що розміщення рекламних засобів на будівлях, щитах, транспорті ще й досі часто має стихійний характер, проводиться без спеціального дозволу. Залишає бажати кращого художнє виконання реклами. Податкова служба теж недостатньо контролює рекламну діяльність, внаслідок чого до бюджету міста не надходять значні кошти.

Відповідним службам міста, які мають відношення до реклами, запропоновано навести в цій справі чіткий порядок, як це вимагається законодавством.

У Москву — на консультації

Плановано, що сьогодні група народних депутатів Верховної Ради України відбуде до Москви. У програмі дводенного робочого візиту — зустрічі з колегами з Державної Думи та Ради Федерації. Нинішні відвідини стануть продовженням консультацій, що розпочалися між законодавцями України і Росії.

Європейський Союз виступає за цілісність України

Під час дискусій на пленарному засіданні постійної ради ОБСЄ Європейський Союз виступив із заявою, яка є реакцією на нещодавні заяви Думи Російської Федерації стосовно міста Севастополь.

У документі ЄС підкреслюється, що суверенітет, незалежність і територіальна цілісність України були підтверджені в черговий раз в плані спільних дій між ЄС та Україною. Європейський Союз також нагадує, що в Договорі між Російською Федерацією та Україною від 19 листопада 1990 р. сторони взяли на себе зобов'язання поважати територіальну цілісність один одного в рамках існуючих кордонів. У заяві вітається той факт, що МЗС Росії 17 грудня ц. р. підтвердив офіційну позицію цієї держави, згідно з якою Севастополь, а також весь Крим належать Україні.

ПЕРЕДПЛАТА-97

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші речі. І все це завдяки нашим спонсорам (65 ми назвали в попередніх номерах):

66. Вінницькому АТ «Інфракон» (генеральний директор Василь Сачанюк) — телевізор «Інфракон».

67. Ямпільському приладобудівному заводу Вінницької області (директор Валерій Кожухар) —газовий побутовий лічильник.

68. Акціонерному товариству «Вінничанка» (генеральний директор Микола Снісар) — вишита скатерка з набором серветок для журнального столика.

69. Вінницькому АТ «Маяк» (генеральний директор Петро Кузнецов) — електропаяльний набір.

Друзі! Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея «ГУ»-97, де вкажіть прізвище, ім'я, по-батькові, домашню адресу, вкладіть копію передплатної квитанції на «Голос України» або щотижневик «Голос України - тиждень». Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Нарада у Голови Верховної Ради України

У вступному слові на нараді з головами постійних комісій 23 грудня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз підкреслив, що нині, як і впродовж усієї шостої сесії, інтенсивність роботи парламенту дуже висока. Так, минулого пленарного тижня депутати з 34 запланованих розглянули 29 питань.

Цього тижня (24—27 грудня), продовжив Олександр Мороз, до порядку денного внесено 34 питання. Ряд проектів законів має особливо важливе значення для творення законодавчого поля держави.

Саме ці та інші питання й обговорили голови постійних комісій Верховної Ради. Зокрема, депутати після доопрацювання розглянуть проект закону України про місцеве самоврядування, підготовлений, на думку багатьох депутатів, добротно, кваліфіковано. До порядку денного пленарного тижня внесено проект закону про місцеві державні адміністрації (також після доопрацювання).

На нараді йшлося також про ратифікацію договорів між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку щодо надання позик на реструктуризацію вугільної промисловості і галузі сільського господарства. Голови комісій звернули увагу на той факт, що ці позики дають лід певні гарантії з боку нашої держави, які не завжди спрямовані на поліпшення економічної ситуації. Тому цілком логічно постало питання про звіт уряду стосовно використання кредитів, наданих Україні міжнародними організаціями.

У розкладі засідань Верховної Ради — і про це учасники наради обмінялися думками — актуальні питання: про стан дотримання законності в Україні, проект закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України, проект закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств», проект закону «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України», проект закону про статус підрозділів збройних сил інших держав, які тимчасово перебувають на території України, про зауваження Президента України до Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про службу безпеки України» та ін.

Постало й питання про депутатів, котрі поєднують свої повноваження з посадами у виконавчих структурах. Оскільки останнім часом деякі засоби масової інформації трактують це як зведення рахунків нібито з неугодними народними обранцями, запропоновано профільній Комісії з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів розглянути проблему і довести її до логічного завершення, як і передбачає чинне законодавство.

Прес-служба Верховної Ради України.

Соціалісти порушили питання про владу

Саме так визначали зміст і значення діяльності Соціалістичної партії України делегати VI з'їзду (перший етап), який відбувся 21—22 грудня у Києві. Відкрив з'їзд голова СПУ Олександр Мороз. Понад 500 делегатів представляли партійні організації всіх областей України та Автономної Республіки Крим. Половина обраних на з'їзд має вищу освіту, 50 чоловік — вчений ступінь доктора або кандидата наук.

Робоча частина форуму соціалістів розпочалася доповіддю секретаря політвиконкому Івана Чижа про діяльність політради за останні два роки. За його словами, у наявності певні успіхи. Це й «прорив» до Верховної Ради: 14 членів партії стали народними депутатами. Важливо також, що партія уникла розколу, вистоявши проти «гапонівщини» окремих її членів. Очистившись від розкольників, зазначив доповідач, партія стала організаційно сильнішою. Нині вона зростає і кількісно, причому 70 відсотків поповнення — люди віком до 30 років.

Поряд з цим, уразливим місцем у житті партії залишається кадрове питання. Час трибунно-мегафонних «заводіїв» минув: сьогодні потрібні політики рішучих і водночас виважених дій, а також лідери, здатні чути голос людей, вести їх за собою.

Щодо основного змісту ідеологічної роботи І. Чиж висловився афористично: ми кличемо не назад до соціалізму, а вперед до соціалізму. Партія нині повинна реалізовувати принцип «Більше розуму, більше інтелекту, більше розуміння реальних проблем живої людини!» І далі: тільки на шляхах соціалістичних перетворень політичні сили, які відстоюють ідеї соціалізму, в разі їхнього приходу до влади, здатні забезпечити Україні достойне життя.

Із доповіддю про соціально-економічну та політичну ситуацію в Україні і завдання Соціалістичної партії виступив голова СПУ Олександр Мороз.

Час тривожний, наголосив доповідач. Економіка України «випускає дух». Майже без роботи індустрія. Дедалі біднішають поля і ферми. Мільйони безробітних і злиденних...

Однак значна частина громадян усе ще хоче вірити, що ось-таки станеться податкова революція, підніметься власне виробництво, наповнять бюджет і соціальні фонди, відновиться інтерес до життя, з'явиться у людей перспектива. Але ж реально процеси йдуть у протилежному напрямку, констатував О. Мороз.

Міжнародні фінансові організації прагнуть не допомогти Україні зрівнятися з цивілізованим світом, а саме навпаки — міцною мотузкою прив'язати нас до себе як джерело власного добробуту.

З огляду на все це, сказав далі О. Мороз, ми повинні осмислити роль і місце СПУ, її тактику і стратегію, визначитися з точкою опори, із змістом ідеологічної роботи та союзниками. А все це потрібно, щоб вирішити питання про владу: чи залишиться воно в теоретичній площині, чи братися за нього практично.

Варто зауважити: з часу утворення СПУ питання про владу порушено вперше. Лідер партії дав обгрунтування, чому воно стало на порі: «Бо у нинішніх умовах тільки влада, точніше — ті, хто її має, реально впливають на внутрішню і зовнішню політику держави».

Розвиваючи цю тезу, доповідач назвав п'ять факторів, п'ять конкретних кроків, необхідних партії для реального оволодіння владою: боротьбу за неї треба вести по всіх її структурних напрямках, що означає —влада або є у повному обсязі, або її немає; зміна організації влади, як і зміна влади взагалі, стає на порядок денний; протиставити витісненню представницьких органів з владного поля організаційно-кадрові та масово-політичні заходи з метою правового утвердження статусу самоврядних органів; позбутися залежності від зовнішніх впливів зарубіжних «режисерів» на нашу політику й економіку; необхідно рішуче перепинити шлях поєднанню кримінализованої влади з владою політичною.

— Виникає питання: чи під силу нам братися за цю складну справу, або, ще простіше, — чи настав наш час? Відповідь ствердна: так, настав, — підсумував О. Мороз.

Питання про владу і шляхи її опанування (лише конституційним шляхом) стало провідним у роботі з'їзду, підтримувалося у виступах делегатів, визначило зміст і тональність ряду програмних документів, прийнятих з'їздом.

* * *

Після завершення роботи з'їзду відбулася прес-конференція за участі керівництва політради СПУ. І тут основним було питання влади. О. Мороз ще раз наголосив, що постановка його на порядок денний продиктована вимогами часу. Важливе місце зайняло з'ясування питання, чи й справді СПУ дрейфує в бік соціал-демократії. На це відповідь була така: СПУ не змінює свого курсу на побудову в Україні соціалістичного суспільства. А от шляхи досягнення цієї мети — справа тактики. Тож на певному етапі партія не виключає можливості використовувати методи роботи, притаманні соціал-демократії. Так що закиди у «зраді» ідеалам соціалізму безпідставні.

Обговорено ще ряд питань діяльності СПУ.

Іван ДМИТРЕНКО.

Не драматизуймо ситуацію, дослухаймося до власного глузду

Безсумнівно, що найважливішим документом, над яким останнім часом особливо доводиться сушити голову нашому парламентові, є законопроект про державний бюджет України на 1997 рік. Документ, без якого економіка, соціальна сфера будь-якої цивілізованої держави — як корабель без керма і вітрил. Про те, чому і цього разу у новий рік увійдемо без нового бюджету, доводиться чути найрізноманітніші думки. Одні — зрозуміло хто — звинувачують у цьому законодавчу владу, інші — виконавчу, тобто діють за принципом Іван киває на Петра... А що, власне, про свою роботу думає Іван чи Петро? Як оцінюють роботу над держбюджетом-97 конкретні парламентарії? Чи вірять самі, що найближчим часом вони таки приймуть основний фінансово-економічний закон, без якого не гоже починати новий рік?

Думки з приводу

Сергій МЕЛЬНИК (фракція аграрників):

—Насамперед зазначу, що цього року наша робота над законопроектом держбюджету-97 багато конструктивніша, аніж це було торік. Вдалося удосконалити відповідну процедуру, певного досвіду набули самі народні депутати. А відтак, зросла і відповідальність за рішення, яке треба приймати. Сьогодні нас уже не злякаєш погрозами на зразок тієї, що коли не затвердимо бюджет, у державу не підуть інвестиції, не отримаємо кредитів тощо.

Що з того, що поспіхом затвердили цьогорічний бюджет, коли закладені у нього цифри виявилися нереальні?

І зараз нам пропонують затвердити бюджет, зверстаний на основі законів, які ще не прийняті. Це ж нонсенс, самообман. Адже загальновідомо, що прийняти таку кількість законів, на підставі яких запрацював би новий бюджет, не так просто. Невже знов економитимемо на виплаті зарплат, пенсій тощо.

Одне слово, цього разу ми у Верховній Раді вже достатньо розібралися, де реально можна взяти кошти для поповнення доходної частини бюджету, а де їх не візьмеш. Треба тверезо дивитися на речі. Тому, вважаю, вчинили вірно, що відправили цей законопроект на доопрацювання. Нехай ще потрудяться над ним уряд, парламентарії.

Певен, що Верховна Рада не зволікатиме із прийняттям законів, які змінили б податкову політику держави на краще, і разом з тим удасться уникнути якихось популістських рішень. Недаремно парламент погодився продовжити нинішню сесію до 24 січня.

А загалом, давайте не будемо драматизувати ситуацію, догоджати усіляким закордонним фондам, а виходити з власних реалій. На мою думку, до кінця січня —початку лютого ми бюджет-97 таки приймемо.

Євген ЖЕРЕБЕЦЬКИЙ («Реформи»):

— Подаючи у вересні проект бюджету на 1997 рік, уряд більше дбав про те, щоб формально дотриматись вимог закону (тобто вкластися у строки), аніж про суть самого бюджету. Адже нам запропонували затверджувати бюджет, який грунтувався на ще не прийнятому Верховною Радою податковому законодавстві. А це податкове законодавство до такої міри серйозне, що у стислі строки його просто не можна приймати. В інших державах лише сам закон про оподаткування майна підприємств приймається не місяць—два, а півроку, а нам пропонують цілих чотири пакети законів. Кому потрібен цей поспіх?

Я розумію, що у Віктора Пинзеника найкращі наміри, не виключено, що й результати цих намірів будуть позитивні, але експериментувати на народі в такій ситуації не можна.

На жаль, Верховна Рада працює погано не лише над бюджетом, а й загалом. Прикро, що Голова Верховної Ради зайнятий політичними питаннями, боротьбою з президентськими структурами. Про юридичну, законодавчу діяльність його першого заступника Олександра Ткаченка взагалі говорити не буду — вона відома. Керівництво законотворчим процесом фактично припинено. Сподівання, що його посилить високопрофесіональний юрист Віктор Мусіяка, не справджуються — він поринув у роботу над законопроектом про місцеве самоврядування, Цивільним кодексом. А тим часом зусібіч триває тиск на народних депутатів і не хочеться, щоб повторилася ситуація, коли знову формально приймуть бюджет, у реальність якого ніхто не вірить, і відповідно його й дотримуватимуться, а вірніше, не дотримуватимуться.

Олег ВІТОВИЧ (позафракційний):

— Хоч як дивно, але роботу парламенту над бюджетом 1997 року я оцінюю позитивно. Тому що не виконавчій, а законодавчій владі нарешті урвався терпець жити, так би мовити, за старими правилами і вести відповідну бюджетну гру. Це позитивний момент.

А негативний у тому, що уряд знову подав проект бюджету, який вочевидь не можна було приймати. Якщо концепція цьогорічного бюджету зводилася до тіснішого затягування пасків, то запропонований документ узагалі незрозумілий.

Адже окрім тривалих розмов про нову концепцію податкової політики у цьому плані не зроблено нічого. А чи визначилися чітко щодо реструктуризації українського боргу перед «Газпромом»? Це також бюджетна проблема, з якою Україна зіткнеться вже через півроку—рік в контексті так званого проекту «Дружба-2», що передбачає прокладання газопроводу через територію Білорусі. Що ми тоді робитимемо?

У наступний рік Україна мусить увійти як держава з абсолютно концептуально новою податковою політикою. Інакше криза взаємних неплатежів і тіньова економіка сягнуть таких масштабів, що наступного року податків державі фізично ніхто платити не зможе. І на цьому тлі заяви того-таки Віктора Пинзеника, що є ідея про запровадження 17 нових видів податків, —речі незрозумілі.

Знаєте, я рідко погоджуюся з Олександром Морозом, але повторю його фразу: складається враження, що ось таким абсолютно неприйнятним, нелогічним проектом бюджету намагаються вбити клин між законодавчою і виконавчою гілками влади.

Якщо уряд прислухається до наших пропозицій, то є надія, що до кінця сесії ми бюджет схвалимо.

Підготував Анатолій БЕНЬ.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення Є. Кушнарьова Главою Адміністрації Президента України

Призначити КУШНАРЬОВА Євгена Петровича Главою Адміністрації Президента України.

Президент України
Л.КУЧМА.
м. Київ, 20 грудня 1996 року.

КУШНАРЬОВ ЄВГЕН ПЕТРОВИЧ
Глава Адміністрації Президента України

Народився 29.01.51 року в м. Харкові. Росіянин. Закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут.

Працював інженером-конструктором, механіком, начальником цеху Харківського заводу залізобетонних конструкцій № 1. З 1981 по 1990 рік перебував на партійній роботі.

З квітня 1990 року працює головою Харківської міської ради народних депутатів. Обирався народним депутатом України 12 скликання. З липня 1995 року очолює об'єднання «Нова Україна». Обраний президентом Асоціації міст України.

Одружений. Має дочку і сина — студентів.

Прес-служба Президента України.

Підсумки та перспективи

(Початок на 1-й стор.).

Коментуючи свою відому заяву телекомпанії «Гравіс», яку було розцінено як офіційний початок чергової передвиборчої кампанії, Президент зазначив: я підтвердив готовність взяти на себе відповідальність за свій економічний і політичний курс і надалі. Але це був лише окремий фрагмент розмови, на телеекрані не прозвучали слова, що все буде залежати від тієї економічної ситуації, яка буде складатися. Якщо її вдасться переломити, якщо всі верстви населення відчують покращання, «тоді можна прийняти остаточне рішення», сказав Президент.

Леонід Кучма бачить одну з причин пожорсткішання політики Росії по відношенню до України в тому, що Україна проводить власну зовнішню політику, керуючись власними національними інтересами. Тому у курсах обох країн виникають деякі розбіжності. «Якщо ми проголосили про стратегічне партнерство, то давайте бути партнерами», закликав він.

Я хочу підтримати вже обговорений у парламенті законопроект щодо статусу та умов перебування іноземних військових формувань в Україні, повідомив Президент. Що ж до виведення російських військ, чому присвячено ще один законопроект, підготовлений частиною депутатів, то тут треба виходити з реальних можливостей і не йти стінка на стінку. «Статус Севастополя не може бути предметом переговорів взагалі, ні сьогодні, ні в майбутньому», наголосив Леонід Кучма.

Останні зустрічі з керівництвом Росії, сказав Леонід Кучма, переконують, що «погіршення стосунків не буде, навпаки, обидві сторони повинні зробити все для того, щоб ввести цей процес в нормальне русло».

Проект бюджету, поданий до парламенту — це не той бюджет, який буде працювати, він заснований практично на всіх показниках минулого року. Якщо бюджет буде прийнято на тій законодавчій основі, на якій він грунтується зараз, то такий бюджет народу України не потрібний, заявив Президент. Він вважає невипадковим той факт, що за такий варіант бюджету проголосували переважно ліві сили. «Вони розуміють, що цей бюджет є подальшим руйнуванням економіки України», підкреслив Президент.

Леонід Кучма назвав одним із багатьох «невдалих кроків» бюджет на 1996 рік. Прийнятий із величезним прихованим дефіцитом, він, за словами Президента, супроводжувався «абсолютно невдалим управлінням бюджетом». Це спричинилось до багатьох негативних наслідків, у тому числі, і до величезної заборгованості по заробітній платі, стипендіях, пенсіях та інших соціальних виплатах.

Президент України наголосив, що за долю бюджету поточного року мають нести спільну відповідальність і Кабінет Міністрів, і Верхова Рада.

Відмову НАТО від розміщення ядерної зброї на території країн, що приєднаються до альянсу найближчим часом, Президент України відносить до здобутків вітчизняної дипломатії. «З Україною сьогодні рахуються, питають її думку», підкреслив Президент, даючи оцінку позитивним зрушенням у сприйнятті України світовим співтовариством.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

У нас і досі є підприємства, які сповна платять за електроенергію...

Минулої п'ятниці у Дніпропетровську, на Придніпровській теплоелектростанції, відбулася регіональна нарада з питань роботи підприємств енергетики в зимових умовах та реформування галузі.

Вів нараду Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко. У роботі наради взяли участь голова Фонду держмайна України Юрій Єхануров, міністри, глави держадміністрацій п'яти найбільш енергопотужних і енергоспоживаючих областей країни, голови держкомітетів, керівники управлінь, обленерго, директори електростанцій та великих енергомістких підприємств.

Прем'єр повідомив, що уряд прагне зменшити податковий тиск на вітчизняних товаровиробників, в тому числі й енергетиків. У проекті держбюджету на наступний рік, схваленому Верховною Радою в першому читанні, передбачено зменшення доходної частини з 44 до 38 мільярдів гривень. Це — істотне полегшення для платників податків, отже, для виробництва. Однак це означає і зменшення бюджетних можливостей для соціальних потреб. Надія — на поступове пожвавлення виробництва і, таким чином, збільшення кількості платників податків.

Зараз уряд працює над урахуванням зауважень депутатів до проекту бюджету. Має на це два тижні.

Незважаючи на передбачене зменшення надходжень, проект бюджету враховує повернення боргів із зарплати у бюджетній сфері і з виплати пенсій.

Реальне зменшення податкового тиску можна проілюструвати й такими цифрами. Якщо нині податки становлять 44,7 відсотка від валового внутрішнього продукту (ВВП), то в наступному році вони мають становити 36 — 37 відсотків від ВВП. Серед послаблень — зменшення нарахувань на зарплату до 32 відсотків. Що особливо має зацікавити енергетиків з їх відносно високим рівнем зарплати.

Прем'єр розповів і про інші наміри уряду: про реструктуризацію бюджетних боргів, про необхідність пенсійної реформи для збільшення мінімальної пенсії.

Павло Лазаренко підкреслив необхідність тіснішої співпраці міністерств з комісіями Верховної Ради, особливо це стосується Мінфіну і Мінекономіки.

В енергетиків начебто немає підстав для особливої тривоги. Запас вугілля і мазуту не менший, ніж минулого року. На атомних станціях теж порядок (тьфу-тьфу-тьфу), є достатній запас твелів, частка енергії, яку дають станції Держкоматому, зростає.

А тривоги галузі, як на сьогоднішній день, рядові й банальні. Енергетики чортзна-скільки (ну що від того, що назвемо точну цифру?) винні вугільникам, бо їм, у свою чергу, ще більше завинили споживачі електроенергії. Ну, а в атомників з липня наступного року минає відносно безтурботне життя — закінчаться твели, що їх Росія передає як компенсацію за вивезену на її територію ядерну зброю. За що потім купувати твели — один Бог відає.

Так що, як бачите, звичайні і звичний бедлам — неплатежі, брак коштів. Уряд героїчно долає цю проблему. Здається, вже п'ятий рік. Не знаємо, отже, що й думати з приводу тих зусиль: чи то крадуть аж надто багато в благословенній Україні, чи якимось силам загальна бартеризація вельми вигідна, чи в злегка змінюваній урядовій колоді — самі інтелектуальні євнухи? Але останнє визначення — суто емоційне й помилкове. Швидше, є люди, які аж надто добре знають, що роблять.

І все ж, незважаючи ні на що, енергетична галузь України сяк-так цю зиму переживе. Такий висновок можна зробити на основі даних, наведених на нараді. Є навіть приклади, за умов нормальної економіки звичайні, а за наших умов просто героїчні — такі енергомісткі підприємства, як «Азовсталь», Маріупольський завод імені Ілліча, «Дніпроспецсталь», Запорізький феросплавний і деякі інші, примудрилися не мати боргів за спожиту електроенергію. Вчасно розплачуються. Це ж треба! А якби нашим героїчним сучасникам та ще розумний економічний порядок, та грамотні дії уряду — можете уявити, що б це було?!

Залишається сподіватися, що слова Прем'єра не залишаться словами. Щоб вітчизняний товаровиробник таки відчув, що він, а не хтось за «бугром», — улюблене дитя уряду, що буде перекрито шлях високими акцизами, як пообіцяв Прем'єр, потік залежалих товарів в Україну. Бо, наприклад, свій цукор — без попиту, а сякі-такі цукерки — з-за «бугра». Про це теж говорив Прем'єр. І, може, як він пообіцяв, зменшуватиметься бартеризація. Як це не прикро для тих, кому вона так подобається.

(Вл. інф.)

На знімку: під час наради енергетиків.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗАЯВА

депутатської групи «Конституційний центр» з приводу схвалення висновків і пропозицій постійної Комісії Верховної Ради України з питань бюджету до проекту закону України про Державний бюджет України на 1997 рік

Шановні виборці!
Шановні народні депутати!

З 15 вересня 1996 року у Верховній Раді України розпочато процедуру розгляду проекту Державного бюджету на 1997 рік. Впродовж останніх років державна політика стосовно бюджету, фінансів і податків призвела до катастрофічного стану економіки. 1996 рік відзначений тим, що на розгляд Верховної Ради України подано не один, як передбачено Регламентом Верховної Ради України, а два проекти, кожен з яких суперечить духу і букві Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 року, суперечить курсові на зміну податкової політики держави, проголошеному всіма політичними силами України, Президентом України, Кабінетом міністрів України, Верховною Радою України.

Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про схвалення висновків і пропозицій постійної Комісії Верховної Ради України з питань бюджету до проекту закону України про Державний бюджет України на 1997 рік» викликало неоднозначне трактування політичними силами парламенту та посадовими особами держави. Зокрема, для Кабінету міністрів України це означає прийняття проекту у першому читанні; для частини депутатів — відправлення на доопрацювання; ще для частини — схвалення лише висновків і пропозицій, але незрозуміло, до якого проекту. Тому що згідно з п. 1 постанови на доопрацювання відправлено обидва проекти.

Жоден з проектів та резолюція комісії не розв'язують питання формування бюджетів областей, районів та місцевого самоврядування: обидва проекти запропоновані або на неіснуючій податковій системі, або ж на чинній, яка консервує руйнівну податкову модель.

Піддавшись на неузгоджені кроки виконавчої влади з підготовки проектів бюджету та реформування податкової системи, Верховна Рада України своїми рішеннями остаточно завела ситуацію у глухий кут.

Розуміючи нинішнє економічне і політичне становище суспільства, депутатська група «Конституційний центр» пропонує:

1. Створити тимчасову спеціальну комісію з узгодження проекту бюджету та підготовки блоку податкового законодавства за участю всіх суб'єктів законодавчої ініціативи.

2. Створити робочу групу з підготовки проекту концепції та законів про реформування податкової системи та виведення економіки з кризи.

3. Виробити концепцію, проекти законів і заходи з впровадження в життя бюджетної моделі, зазначеної в Конституції України.

Михайло СИРОТА,
керівник депутатської групи «Конституційний центр».

Представляємо керівників областей

НАШЕ МАЙБУТНЄ – У НОВИХ ТЕХНОЛОГІЯХ

— Прекрасно розумію, що у нашому королівстві щось не так. Але добре знаю і те, що нічого у світі не змінюється за помахом чарівної палички, — каже глава Харківської облдержадміністрації Олег ДЬОМІН і не опускає руки перед труднощами.

***ПРЕДСТАВЛЯТИ** главу держадміністрації Харківської області читачам «Голосу України» немає потреби. Олег Дьомін — чоловік добре відомий як один з керівників Верховної Ради. Харківщина — друга батьківщина Олега Дьоміна. Тут він закінчив вуз, створив сім'ю, «дослужився» до секретаря обкому партії. А потім, у часи «крутих» ринкових перемін, став одним із керівників однієї з найпомітніших в Україні «Українсько-Сибірської інвестиційної корпорації».*

Харків'яни добре знають О. Дьоміна. І депутатський мандат він одержав лише завдяки їхнім симпатіям. «Але він до нас ненадовго», — побоюються вони, міркуючи, що губернаторське крісло — лише черговий трамплін у його кар'єрі. На що сам Олег Олексійович відповів дипломатично: значить, не все у нас так вже й погано, коли ще залишається місце для подібних чуток.

«Свої порядки» в області Дьомін наводить м'яко й інтелігентно. Різких перестановок у «старій гвардії» обласного управлінського апарату не зробив. Разом з тим не приховує, що не терпить людей, не здатних до самостійної роботи, звиклих бігати до шефа з кожною дрібницею. З повагою ставиться до «нового покоління», вбачаючи в ньому майбутнє України.

З появою нового губернатора закінчилися численні закордонні екскурсії місцевих офіційних діячів. Від кожної зустрічі з іноземними партнерами Олег Дьомін вимагає тільки конкретних результатів.

Звичайно відкритий для преси, Олег Дьомін тривалий час на новій посаді залишався в затінку: жодних інтерв'ю, доки не визначусь, де ми, на якому світі, що нам робити сьогодні і як будемо жити завтра. Погодившись на зустріч з кореспондентами «Голосу України», глава Харківської обладміністрації, схоже, вже знайшов чи знаходить відповіді на ці непрості питання.

Дивитися частіше на карту світу

— Олегу Олексійовичу, Харківська область має настільки сильний і різнобічний потенціал, що навіть важко, здається, визначити пріоритетні напрямки її розвитку. В той же час усі галузі економіки переживають тяжку кризу. І як глава адміністрації ви несете повну відповідальність за стан справ у регіоні.

— Проблеми, які сьогодні розв'язуємо, зароджувалися не вчора, і не п'ять років тому, а набагато раніше. Коли прогавили науково-технічний прогрес, коли тільки говорили про інтенсифікацію виробництва, а насправді нічого для цього не робили. В результаті, ті регіони, які хоч якось трималися в минулі роки на плаву, сьогодні опинилися на самому дні. Зараз простіше починати з нуля, будувати на пустому місці, ніж перебудовувати те, що має колосальні масштаби.

Сьогодні дещо легше тим регіонам, економіка яких базується на видобуванні та першочерговій переробці сировини. І набагато важче тим областям, в яких зосереджені підприємства «оборонки», машинобудування, електротехніки й електроніки, науково-дослідні й навчальні інститути, інтерес до яких відомий. Це об'єктивні обставини, які не можна не враховувати. Але це не повинно нікого, перш за все харків'ян, доводити до якогось заціпеніння. Всі проблеми з часом будуть розв'язані. Складно, важко – але все-таки ми рухаємося вперед. Це підтверджується роботою багатьох наших заводів. Таких, як авіазавод, турбінний, завод ім. Шевченка, ФЕД, ХТЗ та інших. Де вже збільшуються обсяги виробництва і вимальовуються непогані перспективи.

Харків поставляє свої товари не тільки в республіки колишнього Союзу. І сьогодні ми вже відчуваємо підвищення попиту на наші машини, на ремонтні агрегати і запчастини в багатьох країнах світу. Наприклад, лише за кілька місяців ХТЗ уклав договори або провів попередні переговори на поставку тракторів у різні країни. На заводі значно підвищується якість, знайдено можливість встановлювати на наших тракторах відносно недорогі, але досить надійні зарубіжні двигуни. Тому, гадаю, нам варто частіше дивитися на карту Європи, планети, якнайшвидше відновити ділові стосунки з колишніми партнерами і знайти нових. А умінням працювати і торгувати наш край завжди славився.

Розуміти, що багатство України – в її регіонах

—Всі знають, що багатою Україна стане тільки тоді, коли розбагатіють її складові частини-регіони. То що заважає регіонам?

—Так, ми не зможемо інтегруватися в сучасний світ, якщо будемо залишатися хутірською державою. Зрушення є. Не можна не помітити, наскільки зріс економічний вплив близьких східних сусідів Харківщини, а також південних областей України і львів'ян. Економічної свободи прагнемо й ми. Тому що це цілком нормальний розвиток держави. Дійсно, Україна може бути багатою тільки тоді, коли багатими будуть і всі її регіони, і всі громадяни.

Однак хотів би зауважити, що процес розділу повноважень між регіональною і центральною владою повинен проходити виважено і відповідально. Бо, на жаль, той підхід, який був закладений до формування держбюджету на 1996 рік, поставив Харківщину трохи не на коліна. Боюсь, щоб це не повторилося і в наступному. Адже ми набагато більше віддаємо в державну казну, ніж одержуємо з неї. Я не скупий чиновник, але міркую так: того, хто працює більше, потрібно й краще годувати. Аби завтра він знову зміг трудитися. Проте державна фінансова політика хоче зарізати ту курку, яка несе хоч якісь яйця.

Розвивати ті галузі, без яких Україна не матиме майбутнього

—Хотілося б торкнутися ще однієї болючої теми — забутих партнерських відносин між містом і селом. І взагалі всієї інфраструктури області. Сьогодні, на жаль, не часто почуєш про введення в дію якогось підприємства, про створення нових робочих місць. Натомість на прилавках зарубіжні товари не найкращої якості, а власний товаровиробник без діла, без зарплати.

—Давайте почнемо з села. Не скажу, що справи там на висоті. Але у цьому році змогли зібрати врожай майже без втрат. Виконали держзамовлення по хлібу. Засіяли озимими набагато більше, ніж у попередні роки. Вдалося уберегти від занепаду й наше тваринництво, перш за все індустріальне. Слобожанський комплекс з виробництва свинини нараховує сьогодні понад сто тисяч голів. Цього року вдалося провести реконструкцію відразу на кількох цукрових заводах, встановити обладнання світового рівня, яке, до речі, виготовлене на нашому... танковому заводі. Провели немало зустрічей з інофірмами, і з наступного року в одному з районів розпочинаємо вирощення соняшнику за найсучаснішою технологією. Залучаємо до цієї роботи знаменитий селекційний інститут імені Юр'єва, високий науковий потенціал якого в останні роки майже не використовувався.

Щодо інших галузей. Харківщина має всі можливості стати базою з розвитку і впровадження енергозберігаючих технологій. Вже маємо добрі здобутки.

Наші спеціалісти розробили й технологію реконструкції так званих «хрущовок», в яких проживає чи не половина міського населення України. Ці будинки стануть не тільки довговічнішими, а й вищими, з просторішими квартирами. Втім, усіх проектів не перерахувати. Ми повинні розвивати наші традиційні галузі виробництва і освоювати нові, без яких Україна у наступному тисячолітті не зможе існувати.

Проте у всіх нас є сьогодні одна суттєва проблема. Пам'ятаєте кота Матроскіна, який казав, що Шарикові бракує не коштів, а розуму? Так от, ми начебто вже набралися і розуму, і певного ринкового досвіду, а от коштів дійсно не вистачає. Ми можемо виготовляти конкурентоспроможні товари. Але для цього потрібно переоснастити майже всі наші підприємства. Це величезна проблема. Наскоком її не візьмеш. Як бути? Думаю, ми повинні реально оцінити ситуацію. На зарубіжних рахунках наших бізнесменів є чималі кошти. Вони готові вкладати їх у вітчизняне виробництво. Але для цього їм потрібні гарантії, що завтра це виробництво не буде націоналізоване чи ще якимось чином відібране. Отже, держава повинна оголосити фінансову амністію, за винятком лише того капіталу, який нажито явно кримінальним шляхом. Інакше не зрушити власного товаровиробництва, скільки б ми про це не говорили.

Приймати тільки ті закони, які пройшли «експериментальні» випробування

—До речі, про закони, оскільки ви вже торкнулися правової теми. Ви один із тих, хто чимало працював над створенням основ законодавства, а сьогодні має нагоду застосовувати закони на практиці. Як вам подобаються ці закони?

—Спасибі, не дуже... Буду відвертим: вони недосконалі, поверхові. Україна не така вже й багата законодавчим досвідом. А тому мені здається, що окремі положення проектів, а то й цілі законопроекти, перш ніж потрапити до парламенту, повинні пройти «регіональні експериментальні випробування». Законодавцю, очевидно, варто створити закон про економічний експеримент, аби вже на його основі «обкатувати» правові й економічні ідеї. От зараз ми виходимо на нову податкову систему, а хто впевнено скаже, що вона буде ефективніша за нинішню, що вдасться уникнути поки що нам не відомих рифів? Згадайте, навіть за командноадміністративної системи в країні проводилися десятки різноманітних експериментів. Невже ми стали такими мудрими, що готові писати свою правову базу держави відразу на чистовик?

І не забувати, що за нами мільйони людей

—І про найважливіше, Олегу Олексійовичу. Ми говоримо про справи державної ваги, але при цьому якось забуваємо, що мільйони наших співвітчизників зайняті зовсім іншими, «дріб'язковими», проблемами: як дожити до зарплати, якщо вона буде? За що сьогодні купити хліб і молоко? Де завтра взяти гроші на одежу дитині?..

—Важко про це говорити, але необхідно. Переживаю, коли бачу, як старенькі бабусі намагаються продати свій останній скарб — десяток ложок чи склянок. Як соромливо опускає очі викладач інституту, який підробляє купівлею-продажем. Прекрасно розумію, що в нашому королівстві щось не те відбувається. Але добре знаю і те, що нічого у світі не змінюється за помахом чарівної палички. Дуже складно «зарегулювати» відразу наше життя так, аби воно було світлим. Однак мені здається, що курс на власне виробництво, проголошений Президентом і урядом, приведе нас до кращих днів. Іншого просто не дано. Допомогти можна одному, сотні, нарешті, кільком тисячам чоловік. Всьому народу не допоможеш, якщо народ сам не зрозуміє, що порятунок у його власних руках і вмінні.

Микола КОСИЙ,
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Читацький мікрофон

Скільки ж у нас пільговиків?

Чи не здається вам, шановні депутати, що дуже вже багато розвелося пільговиків у нашій державі? І тих, що не мають ніяких пільг, очевидно, вже менше, ніж тих, хто ними користується. Але чи всі гідні користуватися цим правом? Недавно з'явилася нова категорія пільговиків. Це ті, що були призвані в армію в останній воєнний призов. Ніхто з них на фронті не був, в атаки не ходив, в боях участі не брав, багато хто перебував за тисячі кілометрів від лінії фронту. Але їх прирівняли до учасників бойових дій. Ну хіба це справедливо? Хіба їх можна зрівняти з тими, хто справді воював? Пропоную повернутися до цього питання і ще раз розглянути його, добре продумавши.

Євген МОСКАЛЕНКО.

Вінниця.

Проголосуємо за нього знову

Прошу вас через мою улюблену газету донести подяку народному депутатові від Коростенського виборчого округу Володимирові Яценку. Вважаю, що якби в нашому парламенті було більше таких депутатів, то так звана перебудова уже давно закінчилася б, Україна розвивалася б і міцніла, а люди жили б краще. Кожен з вас повинен працювати не тільки у Верховній Раді, але і в своїх округах. Коли Яценко висуне свою кандидатуру на наступні вибори, то за нього виборці проголосують знову. Такі люди в парламенті потрібні, тільки вони можуть вивести Україну на правильний шлях, до кращого життя.

Микола ЗАРИЦЬКИЙ.

Омелянівка
Коростенського району
Житомирської області.

Пропонуємо відкликати з Верховної Ради

Вже не раз обговорювалося питання про дострокове припинення повноважень тих депутатів, які відверто виступають проти України, її Основного Закону і не приймають присяги на вірність народу. Ну невже незрозуміло, що таким обранцям не місце серед нормальних депутатів і їх не можна навіть допускати до приміщення Верховної Ради, бо це ж вороги народу? Може, хтось назве країну, в якій ще можливе таке, як у нас, щоб у парламенті працювали люди, вороже настроєні проти свого народу? Що корисного такі депутати можуть зробити для виборців? Нічого, крім шкоди. Ці депутати — шовіністи і вони відкрито проштовхують свої погляди і погляди своїх прихильників, а наших ворогів, через парламент. Чому Голова Верховної Ради не поставить питання про відкликання таких депутатів з парламенту? Вважаю, що це не треба замовчувати.

Василь РУДИЙ.

Одеса.

Хто доживе до пенсії?

Ми обурені пропозицією виходу на пенсію на п'ять років пізніше жінкам і чоловікам. Невже ви, шановні, думаєте, що уповноважені вік людям продовжити? Ми здивовані, обурені. Адже середній вік людини у наш час узагалі 58 років! Це означає, що пенсію якщо й заробиш, то не побачиш. А ще зважаючи на медичне обслуговування та забезпечення ліками, «раціональне» харчування наших людей: хто з нас доживе до старості? Дивує така «турбота» держави про своїх громадян. Ці рішення, очевидно, були прийняті, щоб саме людям на високих постах можна було якомога довше триматися. Хто з простих роботяг затримується на роботі довше, ніж досягнувши пенсійного віку? Дорога Верховна Радо! Ми вимагаємо залишити попередній закон про вихід на пенсію і просимо вас розглянути це питання, щоб захистити народ від таких свавільних рішень!

В. ОВСЮК, В. СИТНИК — усього одинадцять підписів.

Костянтинівка
Донецької області.

На початку тижня

Різдвяна прелюдія...

Навіть для астрологів цей тиждень обіцяє бути спокійним, адже не треба розкривати зоряні карти, щоб спрогнозувати затишшя у політиці та піднесеність у родині, пов'язані з католицьким Різдвом. Міжнародне життя не позначиться особливими подіями, форумами або конференціями, адже навряд чи навіть найсамовідданіший політичний діяч зможе відірватися від святкового столу і родини, щоб сісти за стіл переговорів. Та й будь-яка інша подія, мабуть, не затьмарить своєю значимістю ту, яка об'єднує весь католицький світ. Отож цей тиждень пройде під знаком Різдва.

Православне свято ще попереду, однак хвиля передріздвяної метушні докотилася і до нас... Спалахують ялинки, у крамницях юрмляться покупці з різнобарвними пакунками в руках. Але найголовніше: відчуття свята — у наших серцях і настроях.

І хоч кожна країна святкує Різдво по-своєму, проте є багато спільного. Для всіх це свято сімейне, домашнє: накривають святковий стіл, за яким збирається вся родина, діти співають різдвяні пісні і чекають на Санта-Клауса. «У різдвяні дні ми намагаємося зробити якомога більше приємного одне одному, — каже Елізабет Юханесон, радник посольства Швеції в Україні. — Тому це свято любові та миру. Ми згадуємо всіх, кому самотньо, незатишно довгими зимовими вечорами, і намагаємося розрадити таких людей».

Після Різдва ще довго зберігається в домівках атмосфера святковості. Головне, щоб так само довго пам'ятали про одну з найстаріших традицій Різдва —допомагати ближнім.

Софія ШУМЧУК.

У транспортних артеріях — свіжа кров

ПІСЛЯ тривалих переговорів Україна, Грузія та Азербайджан зробили реальний крок до створення Євроазіатського транспортного коридору, відкривши одну з його ланок — автомобільну поромну переправу Іллічівськ—Поті.

Наша газета вже повідомляла про цю подію на основі інформації агентства «Інтерфакс», що виявилася помилковою. Нині пропонуємо матеріал кореспондента «ГУ», яка побувала в Іллічівську.

Не треба бути особливо прозорливим для того, щоб зрозуміти, яке значення має налагодження транспортного сполучення між Україною та країнами Закавказзя. Адже від Поті розходиться мережа залізниць і автошляхів на Схід. У тому числі й до Азербайджану, де, по-перше, видобувають нафту, а по-друге, вже відкрито подібну до україно-грузинської переправу Баку—Туркмен-Баші. А вже звідти рукою подати до Середньої Азії, Ірану та Іраку. Отже, українські підприємці відтепер мають можливість вийти на східний ринок.

Ще задово до відкриття цієї транспортної лінії Скандинавські країни, Німеччина та Франція висловлювали бажання транспортувати свою продукцію до Закавказзя саме через Україну. Тому, ймовірно, що переправа привабить зарубіжні транспортні компанії та окремих бізнесменів, бо вона — чи не найкоротший шлях між Заходом і Сходом. Прогнози щодо вантажопотоків — оптимістичні. Спеціалісти прокуюють їх швидке зростання: від 3—5 мільйонів тонн за перший рік до 18—20 і навіть більше у майбутньому.

Відкрита переправа має ще одну перевагу. Україні, нарешті, вдасться позбутися залежності від Росії під час транспортування товарів до Закавказзя та Азії. Адже раніше вантажопотоки до цих країн ішли винятково через Росію. Враховуючи нестабільність у Чечні та Абхазії, а також криміногенну ситуацію на російських дорогах, морське сполучення Іллічівськ—Поті — безпечніше і швидше, ніж сухопутне.

До речі, дехто з гостей, запрошених на урочисте відкриття переправи, висловлював думку, що нинішня подія не може не зачіпати інтересів Росії, тому захоплення українського судна «Алмаз», що сталося незадово до відкриття порома, можна розцінити як реакцію ображеного монополіста. Але це так, репліка...

Хоч для функціонування переправи вже й створено певну правову базу (міністри транспорту України та Грузії підписали в Одесі міжурядову угоду про відкриття порома), цього недостатньо. Треба визначити тарифи, врегулювати митну політику. Передбачено, що вона буде ліберальною. «Ми встановлюватимемо такі розцінки, щоб ті, хто здійснює перевезення, не шукали об'їзних доріг», — сказав міністр транспорту України Іван Данькевич.

У рамках Євроазіатського транспортного коридору відкриття цього поромного сполучення — лише перший етап. Плановано також створення залізничних переправ між Іллічівськом, Поті і Батумі. Враховуючи те, що залізниця перевозить дві третини від усіх вантажів, введення в дію цих двох поромів пов'язують з великими прибутками. Плановано «вплести» їх у інші транспортні коридори, приміром, у запроектований —Гданськ—Одеса, що через Україну сполучатиме країни Заходу, Півночі і Сходу.

Оксана РУДЮК.

Хроніка. Факти. Події

Ліма

Заручників визволили, але не всіх

Десятки тисяч мешканців перуанської столиці Ліма взяли участь у проведеній у неділю ввечері демонстрації на підтримку вимоги визволити заручників, захоплених минулого вівторка групою бойовиків ультралівого Революційного руху імені Тупака Амару. Колони маніфестантів пройшли маршем до резиденції японського посла, де екстремісти шостий день утримують заручників. Серед них — сім послів з різних країн, два перуанські міністри та інші представники місцевих властей, група відомих бізнесменів. Усіх їх захоплено минулого вівторка під час прийому в резиденції з нагоди дня народження японського імператора. Терористи поступово випустили близько 130 чоловік — переважно жінок, старих людей і хворих, а також групу послів, які виконують роль посередників на переговорах. Визволення припинилося після того, як у суботу президент Перу Альберто Фухіморі категорично відмовився задовольнити вимоги Революційного руху імені Тупака Амару, який наполягає на визволенні з тюрем великої групи своїх прибічників. Проте в неділю визволено ще 225 заручників.

Тбілісі

Як повернути біженців додому?

Чотиристороння зустріч, присвячена питанням повернення біженців до Гальського району Абхазії і проблемам урегулювання абхазького конфлікту, відбулася вчора в місті Галі. В зустрічі взяли участь делегації Росії, Грузії, а також представники абхазької сторони та місії военних спостерігачів ООН у зоні конфлікту. Вперше на такій зустрічі був присутній новий командувач миротворчих сил СНД у зоні абхазького конфлікту генерал-майор Дорія Бабенков, який приступив три тижні тому до виконання своїх обов'язків.

Тирасполь

Смирнов знову очолить Придністров'я

Президента Придністров'я Ігоря Смирнова переобрано на другий термін на виборах глави самопроголошеної Придністровської Молдавської Республіки, що відбулися в неділю. За попередніми даними, що надійшли до Центрвиборкому з усіх виборчих дільниць, він набрав більш як 70 відсотків голосів —удвічі більше, аніж його суперник, місцевий підприємець Володимир Малахов. На думку працівників центрвиборкому, остаточний підрахунок голосів не вплине на результати виборів.

Вільнюс

Партія втратила вплив, але не главу

Колишнього спікера парламенту Чесловаса Юршенаса знову обрано на пост голови Демократичної партії праці Литви (ДППЛ) на з'їзді цієї партії, що відбувся в суботу. Делегати проаналізували причини нищівної поразки партії на останніх виборах до Сейму країни. Із 72-х депутатських мандатів, що їх мала ДППЛ до листопада, залишилося тільки 12. На думку Чесловаса Юршенаса, який виступив на з'їзді зі звітною доповіддю, головними причинами поразки стали «внутрішні суперечності, що затягнулися» в партії, складна економічна ситуація в країні.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Про кого говорять

«Літератори» вирішують усе!

ПОЯВА нових людей у кабінеті президента США Білла Клінтона цікавить усіх. Тільки-но скінчили обговорювати новопризначеного держсекретаря Мадлен Олбрайт, як згадали про кандидатів на інші, не менш важливі посади у Вашингтоні.

Зокрема, господар Білого дому запропонував на розгляд конгресу США кандидатури Уїльяма Коена (претендента на пост міністра оборони) та Тоні Лейка (передбачаємого директора ЦРУ).

Перший має змінити на посту свого тезку Перрі, який, до речі, неодноразово у службових справах відвідував Україну. Людина «глибоко цивільна», без генеральських погонів, У. Коен, наймовірніше, таки стане міністром оборони, ще раз підтвердивши американську традицію призначення на такі посади «невійськових». Проте, це зовсім не означає, що Уїльям Коен не обізнаний з питаннями оборони. Тривалий час працюючи в конгресі США, він був членом численних комітетів зі справ збройних сил та розвідки.

Як висококваліфікованого спеціаліста оцінюють також і Тоні Лейка. Але про нього відомостей, звісно, менше: як-не-як очікується, що він стане «найголовнішим розвідником» країни.

Та є в усіх цих призначеннях один цікавий факт: усі нові кандидати до кабінету Білла Клінтона мають неабиякі успіхи на... літературному фронті. Зокрема, Уїльям Коен написав кілька романів, поетичних збірок та велику книгу «Як пробитися у Вашингтоні» про проблеми державної бюрократії. А Тоні Лейк може похвалитися кількома серйозними літературними працями на тему зовнішньої політики США. Цікаво, а чи не боїться нинішній американський президент брати на таку відповідальну роботу людей, що вміють описувати події? Адже через якийсь час вони зможуть поділитися зі своїми читачами певними сенсаційними «враженнями». Чи, може, Білл Клінтон, навпаки, намагається наблизити до себе тих, хто «вже вписався», аніж людей, які лише мріють спочити на літературних лаврах у майбутньому?

Оце так голова!

Дванадцятирічний Яцек Павелець із Любліна став чемпіоном світу зі збирання ігор всесвітньо відомого конструктора Лего. Чемпіонат відбувся у Данії серед підлітків до 14 років з 53 країн.

Яцек продемонстрував власну конструкцію: динозавра з 500 блоків Лего, який легко трансформувався у вертоліт з шасі для посадки на сніг.

Фото Мирослава ТРЕМБЕЦЬКИ. ПАП/ЦАФ—Укрінформ.

НА КРИЛАХ «БАЛКАНУ»

НАСТУПНОГО року болгарський національний авіаперевізник — авіакомпанія «Балкан» відзначатиме 50-річчя. А 1980 року в Києві було відкрите вперше в Україні представництво іноземної авіакомпанії — болгарського «Балкану».

Нині це підприємство має представництва у 48 країнах світу, а його лайнери здійснюють рейси до всіх континентів, крім Північної Америки. Незмінно чудовий сервіс і безпека польотів приваблюють пасажирів, які серед інших обирають для мандрівки саме цю авіакомпанію.

Ще більшу популярність здобув «Балкан» після того, як п'ять років тому його пілоти з літаків радянського виробництва пересіли на «боїнги» з бізнес-класом, де можна замовити все, чого тільки забажає душа.

Досі «Балкан» здійснював рейси Софія—Київ—Софія та Варна—Київ—Варна.

—Нині, — розповідає представник авіакомпанії «Балкан» в Україні Славчо Цветков, — на маршруті Софія—Київ з'явилася ще одна «станція» — Гельсінкі. І хоч ця лінія діє лише один місяць, пасажири оцінили нововведення: вже маємо високе завантаження кожного рейсу.

Та й ті, хто летить із Софії далі — до Нью-Йорка, Стокгольма, Кувейта, Дубаї, Хараре, Каїра — практично на всі континенти, оцінили зручність нашого прямого трансферного зв'язку: в Софії їм не доводиться ночувати, а відмінне стикування рейсів не дозволяє довго нудьгувати в аеропорту.

Ані на землі, ані в повітрі «Балкан» не залишить пасажира на самоті зі своїми проблемами. Бортпровідниці, як правило, володіють чотирма європейськими мовами — англійською, французькою, німецькою і російською, тож мовного бар'єра немає, а регулярність польотів дає змогу і діловим людям, і туристам заздалегідь планувати свої поїздки.

Не зменшується попит на туристські маршрути, зокрема до Варни. І хоч нині, звичайно, не пік сезону, коли завантаженість рейсів сягала ста відсотків, однак люди вирушають у відпустки й о цій порі. А щоб у них не виникало жодних проблем з організацією відпочинку, то представництво «Балкану» в Україні налагодило співробітництво з туристськими фірмами «Гамалія», «Сам», «Кий-Авіа».

—Ми намагаємося догодити кожному пасажирові, —додає Славчо Цветков. — Конкуренція нині висока. Оскільки інші компанії теж літають на комфортабельних, безпечних, сучасних машинах, то привабити їх можна, лише поліпшуючи сервіс, надаючи дедалі більше послуг.

—Що ще тут вигадаєш? Хіба що серветки вишити, —намагаюся пожартувати я.

—Якщо саме цього бракуватиме нашим пасажирам, то повишиваємо, — не сприйняв жарту представник «Балкану».

Коли так... То, мабуть, треба буде взяти квитка до Софії — на «Балкан».

Валентина ПОЛІЩУК.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів України

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Кримінального кодексу України такі зміни і доповнення:

1. Доповнити Кодекс статтями 155^8 і 198^2 такого змісту:

«Стаття 155^8. Протидія законній підприємницькій діяльності

Протидія законній підприємницькій діяльності, тобто протиправна вимога перестати займатися підприємницькою діяльністю чи обмежити її, укласти яку-небудь угоду, виконання якої може обмежити законні права чи інтереси того, хто займається підприємницькою діяльністю, поєднана з погрозою насильства над потерпілим або близькими йому особами, пошкодження чи знищення їх майна при відсутності ознак вимагательства, —

карається позбавленням волі на строк до п`яти років або виправними роботами на строк до двох років.

Ті самі дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або з погрозою вбивства чи нанесення тяжких тілесних ушкоджень, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя і здоров`я, або з пошкодженням чи знищенням майна, —

караються позбавленням волі на строк від чотирьох до десяти років з конфіскацією майна чи без такої.

Протидія законній підприємницькій діяльності, вчинена організованою групою, або особливо небезпечним рецидивістом, або посадовою особою з використанням посадового становища, або поєднана з насильством, небезпечним для життя чи здоров`я, або така, що завдала великої шкоди чи спричинила інші тяжкі наслідки, —

карається позбавленням волі на строк від семи до п`ятнадцяти років з конфіскацією майна»;

«Стаття 198^2. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов`язань

Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов`язань, тобто вимога виконати чи не виконати який-небудь договір, угоду чи інше цивільно-правове зобов`язання під погрозою насильства над потерпілим або близькими йому особами, пошкодження чи знищення їх майна при відсутності ознак вимагательства, —

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов`язань, вчинене повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або під погрозою вбивства чи нанесення тяжких тілесних ушкоджень, або поєднане з насильством, що не є небезпечним для життя і здоров`я, або з пошкодженням чи знищенням майна, —

карається позбавленням волі на строк від двох до п`яти років.

Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов`язань, вчинене організованою групою, або особливо небезпечним рецидивістом, або поєднане з насильством, небезпечним для життя чи здоров`я, або таке, що завдало великої шкоди чи спричинило інші тяжкі наслідки,—

карається позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої».

2. У частині другій статті 7^1:

слова і цифри «(статті 86^2 частина 3 і 144 частина 3)» замінити словами і цифрами «(статті 86^2 частини 2 і 3, 144 частини 2 і 3)»;

доповнити цю частину після слів і цифр «(стаття 154 частини 2 і 3)» словами і цифрами «протидія законній підприємницькій діяльності, вчинена при обтяжуючих обставинах (стаття 155^8 частина 3)», після слова і цифр «(стаття 190^1)» словами і цифрами «примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов`язань, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 198^2 частина 3)».

3. Пункт 2 частини першої статті 26:

після слів і цифр «(статті 86 і 142)» доповнити словами і цифрами «вимагательство державного, колективного або індивідуального майна, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 86^2 частини 2 і 3, стаття 144 частини 2 і 3)»;

після слів і цифр «(стаття 154 частини 2 і 3)» доповнити словами і цифрами «протидію законній підприємницькій діяльності, вчинену при обтяжуючих обставинах (стаття 155^8 частина 3)»;

після слова і цифр «(стаття 190^1)» доповнити словами і цифрами «примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов`язань, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 198^2 частина 3)».

4. Частину першу статті 32 викласти в такій редакції:

«Штраф є грошове стягнення, що накладається судом у випадках і межах, встановлених в особливій частині, а також в статтях 45 і 46^1 цього Кодексу».

5. У статті 45:

перших два речення частини першої викласти у такій редакції:

«Якщо при призначенні покарання у вигляді позбавлення волі або виправних робіт суд, враховуючи обставини справи і особу винного, прийде до переконання про недоцільність відбування винним призначеного покарання, він може ухвалити про умовне незастосування покарання з сплатою штрафу в межах від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за корисливі злочини — в межах від сорока до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. В цьому разі суд, з обов`язковим зазначенням у вироку мотивів, постановляє не виконувати основне покарання, якщо протягом визначеного судом іспитового строку засуджений не вчинить нового злочину, сплатить штраф і зразковою поведінкою виправдає виявлене йому довір`я»;

частину другу доповнити реченням такого змісту:

«Незастосування при умовному засудженні штрафу, передбаченого частиною 1 цієї статті, можливе лише за наявності підстав, передбачених в статті 44 цього Кодексу»;

частину третю викласти у такій редакції:

«При умовному засудженні крім штрафу, передбаченого частиною 1 цієї статті, можуть бути призначені додаткові покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, позбавлення військового або спеціального звання, позбавлення батьківських прав»;

частину п`яту після слів «громадського впливу» доповнити словами «або у випадку його ухилення від сплати штрафу».

6. У статті 46^1 :

частину першу викласти у такій редакції:

«При призначенні покарання особі, яка вперше засуджується до позбавлення волі на строк до трьох років, суд з урахуванням характеру і ступеня суспільної небезпеки вчиненого злочину, особи винного та інших обставин справи, а також можливості його виправлення і перевиховання без ізоляції від суспільства може відстрочити виконання вироку щодо такої особи на строк від одного до двох років з сплатою штрафу в межах від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за корисливі злочини — в межах від сорока до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Незастосування у таких випадках штрафу можливе лише за наявності підстав, передбачених у статті 44 цього Кодексу»;

доповнити цю статтю частиною другою такого змісту:

«При відстрочці виконання вироку суд крім штрафу, передбаченого частиною 1 цієї статті, може призначити додаткові покарання у вигляді конфіскації майна, позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, позбавлення військового або спеціального звання, позбавлення батьківських прав. Суд може відстрочити і виконання додаткових покарань, крім штрафу»;

у зв`язку з цим частини другу, третю, четверту, п`яту шосту, сьому та восьму вважати відповідно частинами третьою, четвертою, п`ятою, шостою, сьомою, восьмою та дев`ятою;

частину сьому після слів «громадського впливу» доповнити словами «або ухиляється від сплати штрафу».

7. Частину шосту статті 52 після слів і цифр «(статті 86^1), крім вчиненого шляхом розбою» доповнити словами і цифрами «вимагательство державного, колективного або індивідуального майна, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 86^2 частини 2 і 3, стаття 144 частини 2 і 3)».

8. У статті 86^2 :

у частині першій слова «до чотирьох років» замінити словами «до п`яти років»;

у частині другій слова «до семи років» замінити словами «від чотирьох до десяти років»;

у частині третій слова «від п`яти до десяти років» замінити словами «від семи до п`ятнадцяти років».

9. У статті 144:

у частині першій слова «до чотирьох років» замінити словами «до п`яти років»;

у частині другій слова «до семи років» замінити словами «від чотирьох до десяти років»;

у частині третій слова «від п`яти до десяти років» замінити словами «від семи до п`ятнадцяти років».

II. Внести до Кримінально-процесуального кодексу України такі зміни і доповнення:

1. Доповнити Кодекс статтею 154^1 такого змісту:

«Стаття 154^1 . Застава

Застава полягає у внесенні на депозит органу попереднього розслідування або суду підозрюваним, обвинуваченим, підсудним, іншими фізичними чи юридичними особами грошей чи передачі їм інших матеріальних цінностей з метою забезпечення належної поведінки, виконання зобов`язання не відлучатися з місця постійного проживання або з місця тимчасового знаходження без дозволу слідчого чи суду, явки за викликом до органу розслідування і суду особи, щодо якої застосовано запобіжний захід.

Розмір застави встановлюється з урахуванням обставин справи органом, який застосував запобіжний захід. Він не може бути меншим: щодо особи, обвинуваченої у вчиненні тяжкого злочину, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад десять років — однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; щодо особи, обвинуваченої у вчиненні іншого тяжкого злочину чи раніше судимої особи — п`ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; щодо інших осіб —п`ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У всіх випадках розмір застави не може бути меншим розміру цивільного позову, обгрунтованого достатніми доказами.

При внесенні застави підозрюваному, обвинуваченому, підсудному роз`яснюються його обов`язки і наслідки їх невиконання, а заставодавцю — у вчиненні якого злочину підозрюється чи обвинувачується особа, щодо якої застосовується запобіжний захід, і що в разі невиконання нею своїх обов`язків застава буде звернута в доход держави.

Міра запобіжного заходу у вигляді застави щодо особи, яка знаходиться під вартою, до направлення справи до суду може бути обрана лише з дозволу прокурора, який давав санкцію на арешт, а після надходження справи до суду — судом.

Заставодавець може відмовитись від взятих на себе зобов`язань до виникнення підстав для звернення застави в доход держави. У цьому випадку він забезпечує явку підозрюваного, обвинуваченого, підсудного до органу розслідування чи суду для заміни йому запобіжного заходу на інший. Застава повертається лише після обрання нового запобіжного заходу.

Якщо підозрюваний, обвинувачений, підсудний порушує взяті на себе зобов`язання, застава звертається в доход держави. Питання про звернення застави в доход держави вирішується судом у судовому засіданні при розгляді справи або в іншому судовому засіданні. В судове засідання викликається заставодавець для дачі пояснень. Неявка без поважних причин заставодавця в судове засідання не перешкоджає розгляду питання про звернення застави в доход держави.

Питання про повернення застави заставодавцю вирішується судом при розгляді справи. Застава, внесена підозрюваним, обвинуваченим, підсудним може бути звернена судом на виконання вироку в частині майнових стягнень».

2. Частину другу статті 112 після цифр «155^7» доповнити словом і цифрами «статтею 155^8», після цифр «198^1» —цифрами «198^2».

3. Доповнити статтю 149 після пункту 3 новим пунктом 3^1 такого змісту:

«3^1) застава».

4. У частині другій статті 152 слова і цифри «у розмірі до 100 карбованців» замінити словами «від двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ, 20 листопада 1996 року.
№ 530/96-ВР.

НА МІНОСВІТИ ПОДАЛИ ДО СУДУ. ПОКИ ЩО АРБІТРАЖНОГО...

Поступово громадська думка звикає до необхідності формування в Україні правового суспільства. В ньому, як відомо, мають правити не окремі люди чи інституції, а закони. На жаль, далеко не всі державні чиновники у своїй діяльності керуються Конституцією та законами України.

Зокрема, Міносвіти та Державна акредитаційна комісія (ДАК), які видали протягом 1994—95 років ліцензії на право навчати студентів цілому ряду недержавних вузів, буквально через рік відмовилися від власних рішень. Незважаючи на те, що термін ліцензій не був обмежений, дані вузи не порушували умов їх дії, Міносвіти і ДАК зобов'язали ці вузи здати свої ліцензії, переказати чималі кошти на отримання нових ліцензій і розпочати ходіння по міністерських коридорах за новим бюрократичним колом.

Уявіть собі стан студентів, які вступили до згаданих вузів, що цілком на законних підставах гарантували їм, за умов успішного навчання, отримання визнаних державою дипломів! А таких студентів налічується в Україні майже 100 тисяч. Принаймні, якщо вже Міносвіти вважає за потрібне грунтовно підвищити якість знань, то переліцензуванням треба було б зайнятися хоча б після того, як закінчать навчання студенти, набрані до вузів за старими ліцензіями. А так це нагадує шахову партію, коли після кожного ходу змінюють правила гри. Чи буде довіра до таких шахів і таких правил?

Постає логічно й питання: «А судді хто?». Суддями, тобто членами ДАК, виступають працівники міністерства й ректори державних вузів. Останні із цілком зрозумілих причин геть не зацікавлені в тому, щоб існували й розвивалися інтелектуальні конкуренти. Ось і з'явилися напередодні нового навчального року вищезгадані рішення.

Але чи виграє від того держава і суспільство загалом? Досвід показує, що монополія не сприяє суспільному прогресові.

Насамкінець повідомимо, що 9 недержавних вищих навчальних закладів подали на Міносвіти і ДАК до Вищого арбітражного суду.

Валерій БУША.

Монополіст із райцентру,

або Щастить тим, хто працює

ВІДКОЛИ Роменську взуттєву фабрику передано у володіння колективу, існує й власна назва підприємства — «Талан». Самі робітники охрестили його так. І, очевидь, влучніше імення у даному разі важко придумати. Бо фортуна, схоже, й справді прихильна до роменських взуттьовиків. Упродовж багатьох років тут не знають, що таке спад виробництва, скорочення чисельності працюючих, затоварення складів готовою продукцією. Як же вдається «Талану», навіть сьогодні, в екстремальних економічних умовах, гідно тримати свою марку, бути серед лідерів вітчизняної легкої промисловості!? Про це в інтерв'ю кореспондентові «Голосу України» розповідає генеральний директор підприємства Микола ЛАВРИК.

— Випускаючи майже 90 відсотків спеціального, робочого, взуття, «Талан» є по суті монополістом в Україні. Чи не це, Миколо Івановичу, забезпечує вам успіх і переваги перед іншими виробниками?

— Давайте усе розкладемо по поличках. Те, що ви називаєте монополізмом, не впало нам манною небесною до ніг. У 1992 році роменською була лише кожна шоста пара випущеного у країні взуття. За старої системи планування і розподілу кожному «згори» визначалася його частка у виробництві, а також допустимі межі відхилень від контрольних цифр. З початком ринкових реформ усі отримали

можливість показати, хто на що здатен. І якщо «Талан», не маючи жодних пільг чи привілеїв, у чесному змаганні досяг найвищої позначки в табелі про ранги — то це заслуга виключно його колективу, свідчення ефективності здійснюваних заходів з розвитку підприємства.

— І які ж пріоритети вашої економічної політики?

— Це передусім — інвестиції в новітню техніку і технології. Левова частка прибутків спрямовується, і це записано в колективному договорі, саме на модернізацію виробництва. За час після приватизації ми вже двічі, у вартісному вираженні, оновили основні фонди. Зараз, скажімо, освоюємо імпортне обладнання для клеєво-прошивного кріплення підошв замість гвіздкового (його вже не використовують ніде у світі, крім країн СНД). Отже, скоро зокрема і українська армія матиме зручне сучасне взуття, на зразок того, що його носять вояки бундесверу. Хоча і за якість старих моделей нам ніколи не доводилося червоніти. У тому числі — й перед зарубіжними споживачами. Роменські «всюдиходи» пройшли наджорсткі випробування на кубинських плантаціях цукрової тростини. Усього за океан ми поставили 100 тисяч пар чобіт і не отримали, зважте, жодної претензії. При тому продукція «Талану» відносно дешева, ціни на неї на 20-25 відсотків нижчі від цін на аналогічний товар інших галузей підприємств.

— То що, виходить, конкуренція для вас — проблема неактуальна?

— Знаєте, життя стрімке і динамічне, тому найменше розслаблення, самозаспокоєння може обернутися непоправними втратами. Усвідомлення такої суто гіпотетичної небезпеки підкріплюється й аналізом ситуації у «взуттєвому» секторі економіки. Поки що більшість споріднених підприємств в Україні працює ледве упівсили. Але всі вони мають солідні потенційні можливості і, звичайно ж, шукають варіанти, аби задіяти їх на повну потужність. З іншого боку, дедалі більшу активність виявляють зарубіжні взуттєві фірми. Тож доводиться постійно контролювати ринкову кон'юнктуру, прогнозувати її тенденції, коригувати свої підходи у ціноутворенні і збутовій діяльності. Одне слово, пильнуй, Хомко, на те й ярмарок (читай: ринок).

— Чимало продукції «Талану» експортується до Росії. Невже тамтешнім шахтарям вигідніше купувати українське взуття?

— З росіянами у нас давні й тісні контакти. Вони поставляють у Ромни сировину і матеріали, а ми, у свою чергу, продаємо їм фірмові вироби. Не скажу, що Росія сприяє такому взаємообміну. Напевне, замішана тут велика політика, надто вже багато штучних перепон, особливо останнім часом, заважає нормальному співробітництву. Однак ми навчилися їх обминати, завдяки ретельно продуманому менеджменту. Приміром, у Костромі, де є власне взуттєве виробництво і де, здавалося б, конкуренція безперспективна, ми організували свою оптову базу і реалізуємо товари без торговельних надбавок, що забезпечує стабільно високий попит на них.

Це конкретний приклад, а взагалі ми створили розгалужену мережу таких баз, і не лише в Росії, щоб максимально наблизити продукцію до споживачів. Фактор часу при транспортуванні товару до місця призначення, як ми переконалися, є одним з вирішальних для створення позитивного іміджу виробника. Тому ми свідомо відмовилися від послуг залізниці, яка везе вантажі адресатам тижнями, а то й місяцями, і організували власну потужну автобазу. Нехай втрачаємо дещо на транспортних витратах, зате скількох постійних споживачів придбали додатково! Якщо навіть десь на Уралі знайдеться покупець, упродовж щонайбільше трьох днів він отримає замовлення.

— Донедавна фабрика мала вузько взуттєву спеціалізацію. Тепер називається «Взуттєво-швейне підприємство». Чим викликана така метаморфоза?

— Місцева швейна фабрика збанкрутувала і її колектив звернувся до «Талану» з ідеєю об'єднання. Ми викупили швейне виробництво і після капітального ремонту та технічного переоснащення цехів почали шити спецодяг, постільну білизну, дитячі речі. А недавно вибороли контракт на пошиття військового обмундирування та шкільної форми. Як результат, кількість робочих місць тут зросла більш як учетверо. Нині це рівноправний прибутковий виробничий підрозділ підприємства.

— До вас постійно черга бажаючих влаштуватися на роботу. Кажуть, на «Талані» пристойна зарплата і, що не менш важливо, видають її регулярно. Як це вам вдається, коли навкруг тільки й розмов що про кризу неплатежів? Де берете кошти, аби розрахуватися з робітниками?

— Справді, зарплата у нас відносно висока. Що ж до другої частини запитання, то не все так добре, як мало б бути. У нас також багато неплатників, частина з яких розраховується власною продукцією, за бартером. Прийнятною для абсолютної більшості трудівників стала система кредитних карток, яку ми запровадили у себе. Що це таке? Половину нарахованої платні працівник отримує готівкою, решту, за бажанням, картками. На них можна придбати в наших магазинах «бартерні» товари (промислові або продовольчі) за пільговими цінами. Якщо з якихось причин людина відмовляється від карток, вона доотримає готівку упродовж місяця. Але таких випадків мало. До речі, я й сам постійно користуюся кредитними картками.

— Було підприємство державним, стало колективним. Як ви вважаєте, Миколо Івановичу, це вплинуло на масову психологію? Чи відчувається наближення справжнього господаря на виробництві: щоб працював, як на самого себе, не пиячив, не крав?..

— Як казав один чоловік, найстрашніша сила — це сила звички мас. Тож зміна форм власності є лише першим кроком до встановлення досконаліших виробничих відносин. Інша річ, що цей процес не можна кидати на самоплив, він має бути керованим самим колективом. До цього, принаймні, ми прагнемо, культивуючи різні форми впливу на свідомість тих, хто нехтує загальновизнаними нормами та правилами.

До кожного потенційного «несуна» вахтера не приставиш, а от колективно втримати людину від спокуси, як ми переконалися, цілком реально. У нас украй невигідно всім працюючим у цеху заплющувати очі на спроби крадіжок. Якщо когось спіймають на гарячому, і це записано в колективному договорі, весь колектив позбавляється премії (вона становить 10 тисяч і більше гривень). Ледарі, порушники трудової дисципліни також сьогодні головний біль скоріше колективу, ніж адміністрації. Пригадую випадок. Один робітник надто часто в робочий час навідувався до «курилки». Товариші по зміні, обурившись поведінкою колеги, просто відсторонили його від роботи, зажадавши, аби він до кінця дня сидів на стільці біля конвеєра. Оце, мабуть, і є приклад самоврядування, самовиховання трудового колективу, що ми усіляко підтримуємо і заохочуємо.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Знай наших!

Кому оголошено війну?..

Низка жахливих криз уразила протягом цього року одного з найбільших дистриб'юторів України — компанію «Дункан-Київ», легального імпортера тютюнових виробів

УКРАЇНСЬКО-БРИТАНСЬКЕ СП «Дункан-Київ» утворено в листопаді 1993 року. Мета — створити в Україні найбільшу й найефективнішу систему доставки і збуту споживчих товарів. Два роки тому було налагоджено роботу сорока філій, укладено угоди з багатьма відомими зарубіжними й вітчизняними виробниками, обороти сягнули двохсот п'ятдесяти мільйонів доларів у 1995 році. А нині не тільки працівники компанії запитують себе: «Коли стався перший злам у компанії, котра не тільки створила робочі місця для півтори тисячі громадян України, а й була відома як спонсор багатьох популярних телепередач і видань, виділяла чималі кошти на розвиток спорту інвалідів, надавала істотну підтримку будинкам престарілих, ветеранам війни, спеціалізованим школам-інтернатам для дітей з ослабленим зором і церебральним паралічем?»

БАГАТО хто схильний до того, що серія невдач розпочалася на початку грудня минулого року, коли подало у відставку українське керівництво СП і обов'язки генерального директора перебрав на себе Пітер Уоррен, фундатор з британської сторони. Компанію залихоманило. Далися взнаки й відчутні фінансові збитки. Почали залишати компанію далеко не найгірші працівники. Ситуація вимагала змін. І вони сталися. На початку 1996-го було призначено нового генерального директора — підприємця з Одеси. З ним, відповідно, приходить і нова команда. Починаються перестановки, реорганізації, збитки зростають. Занепокоєні кредитори, банк і клієнти вимагають повернути їхні кошти. Склади в Києві та філіях завалено неліквідним товаром.

Терміново розробляють нові маршрути вантажопотоків. Доводиться відмовитися від доставки товарів територією України західними компаніями. Створюють власну транспортну мережу з регіональними центрами. Максимально скорочують строки між перетином митного кордону і доставкою товару до найдальшої філії. Переглянуто контракти з зарубіжними постачальниками продукції. Особливо це стосувалося компанії PHILIP MORRIS, оскільки запровадження акцизних марок на тютюнові вироби, імпортовані в Україну, потребувало певних затрат і виробника на переналагодження обладнання для наклеювання марок, й імпортера — для віднайдення коштів на закупівлю акцизних марок і відправлення їх авіатранспортом західному виробникові.

У цей період було допущено ще один прорахунок: скорочення асортименту товарів (у 1995 році — 400 найменувань) і переорієнтація на торгівлю акцизними товарами у сподіванні на постійні обіцянки держави впорядкувати реалізацію алкоголю, тютюну, шоколаду і вивести імпортерів на легальний шлях.

Пітер Уоррен рішуче позбувається тих, хто звик працювати не інакше, як у тіні — відбувається ще одна зміна генеральної дирекції. Уоррен стукає у двері державних органів: від адміністрації Президента, Кабінету міністрів і Верховної Ради до районних податкових інспекцій, комерційних банків і митниць з конкретними пропозиціями щодо впорядкування й легалізації імпорту. Слід сказати, що вкрай повільно, але все-таки відбуваються певні зміни: приймають низку постанов і законодавчих актів. Та, на жаль, контрабанда все ще править ринком, набуваючи нових форм.

Вчинено розбійний напад на склад кременчуцької філії СП «Дункан-Київ», загрози розправи змусили Пітера Уоррена залишити Україну, за нез'ясованих обставин у центрі Чернігова загинув від вогнепального поранення заступник директора чернігівської філії Є. Махросенков. Не гребують контрабандисти і спробами дискредитації легальних імпортерів. Застосовано такі дії й до СП «Дункан-Київ», коли його намагалися посварити з найбільшими світовими виробниками, поширюючи вочевидь брехливі відомості.

Тому і слова, сказані громадянином Великобританії Пітером Уорреном під час літньої прес-конференції в Києві: «Я хотів розповісти вам про те, в якому становищі перебувають західні бізнесмени в Україні, що зважилися на чесний бізнес. Але не хочу важити своїм життям через те, що ваш уряд заплющує очі на контрабанду. Тому не скажу нічого», — знаходять своє сумне підтвердження. Умисне чи мимохіть, але контрольні органи України після серії викривальних публікацій про боротьбу компанії з контрабандою обрали СП «Дункан-Київ» і десятки його філій як полігон для відточування методів боротьби з тими, хто приховує свої прибутки. Справді: немає пророка у своїй вітчизні.

На жаль, за іронією долі, боротьба за чесний бізнес ведеться на тому терені, котрий шкодить здоров'ю. Та тут уже нічого не поробиш. На згубній звичці заробляють собі на прожиток тисячі людей, без відрахувань з цієї сфери не проживе держава.

Керівництво компанії ще вірить, що ринок України все-таки стане цивілізованим, максимально легальним. Адже саме «Дункан-Київ» створив прецедент, коли імпортер, до того ж найбільший в Україні, запропонував посилити контроль за імпортом сигарет і алкоголю заради поповнення державного бюджету.

Нині проблематичне подальше існування «Дункана» з його філіями у сорока містах України. Кому це вигідно?..

Леонід БРОВЧЕНКО.

Заполітизований комбайн

Ще раз про проблему зернозбиральної техніки

ОСТАННІМ часом у засобах масової інформації з'явилася велика кількість публікацій, що стосуються зернозбиральної техніки: чим, як і коли поповнювати комбайновий парк України, що обвально скорочується, і старішає? Поява виробників зерна з різним рівнем товарної та фінансової самостійності вимагає, природно, розумного коригування колишньої загальнодержавної технічної політики, за якої централізовано забезпечувалася масова закупівля однотипної техніки без урахування вимог безпосередніх виробників сільськогосподарської продукції.

Тому доводиться дивуватися некомпетентності багатьох авторів публікацій і тій легкості, з якою вони викладають це непросте питання. Сподіваємося, ці автори знають, що іще 1993 року Мінмашпром і Мінсільгосппром України з участю провідних наукових і виробничих організацій сільгоспмашинобудування, учених і виробничників підготували і затвердили Національну програму комбайнобудування.

Як одні з авторів програми нагадаємо, що в ній основною ланкою поповнення комбайнового парку є створення серійного виробництва вітчизняних зернозбиральних комбайнів. Додаткові напрями — закупівля зарубіжних комбайнів і створення на вигідних економічних умовах спільних виробництв. Ці напрями обрано на підставі ретельних техніко-економічних обгрунтувань, а їх реалізація дасть можливість створити оптимальний за чисельністю й типажем комбайновий парк.

Яка ж на сьогодні реальна картина виконання Національної програми?

Різкій критиці останнім часом піддають проект створення вітчизняного зернозбирального комбайна «Славутич».

Одразу зазначимо, що проект вкрай складний і технічно, й організаційно. Вже сьогодні до нього залучено понад 100 організацій України. Повномасштабні дослідно-конструкторські роботи почалися тільки в 1995 році, бо після затвердження Національної програми чимало часу було витрачено на нескінченні дискусії, засідання, наради різних рівнів: потрібний чи ні Україні власний зернозбиральний комбайн? І навіть тепер, коли підписано постанову Кабміну №538 від 17 травня 1996 року, дискусії тривають.

Якнайшвидше створення базової моделі комбайна «Славутич» було продиктоване різким погіршенням ситуації щодо зернозбиральної техніки і потребою завантажити заводи-виробники. Причому базова модель є основою для розробки вдосконаленого комбайна без істотного переоснащення виробництва. За постановою Кабміну, базова конструкція комбайна мала бути поставлена з 1997 року на промислове виробництво і вже 1999 року замінена на розроблюваний нині конкурентоспроможний комбайн, який за технічними та експлуатаційними параметрами не поступатиметься зарубіжним аналогам.

Не поступаються зарубіжним комбайнам навіть дослідні зразки, що засвідчили результати випробувань базової моделі комбайна «Славутич».

Ці факти засвідчують успішне виконання програми у 1994—95 рр. і необхідність її фінансової та громадської підтримки надалі.

1996 рік був вирішальним у створенні комбайна «Славутич», бо планувалося виготовити експериментальну партію базової моделі та провести державні приймальні випробування, виготовити дослідний зразок удосконаленої моделі та випробувати його. Та коли реалізація проекту вийшла на завершальну стадію, замість підтримання замовники припинили фінансування, і почалася гостра критика, у тому числі з боку урядових структур.

Природно, постає чимало запитань.

Чому глибоко не аналізують реальну ситуацію і висновки роблять лише за доповідями прихильників створення спільних підприємств, які ніколи не займалися розробкою таких складних машин і не є прихильниками створення вітчизняного комбайна?

Чому елементи великої політики стають визначальними у розв'язанні пріоритетного економічного державного завдання? Адже успішне виконання національної програми дає можливість створити близько 150 тис. робочих місць і забезпечувати комбайновий парк України конкурентоспроможною вітчизняною машиною.

Чому остаточні висновки щодо технічного рівня вітчизняного комбайна роблять не за результатами планованих державних приймальних випробувань дослідної партії комбайнів, а за випробуваннями макетних експериментальних зразків (результати яких, до речі, подають надії)?

З якою метою рекламують фантастичну суму начебто вже витрачених коштів, тим часом як фактичні затрати у багато разів нижчі?

Чому рішення про закупівлю великої партії зарубіжних комбайнів і створення спільних підприємств приймають без проведення ретельного техніко-економічного аналізу з участю широкого кола фахівців?

Відповідь на всі ці запитання, як нам здається, одна: таке відбувається тому, що противники створення вітчизняного комбайна будь-яким шляхом прагнуть відстояти проекти закупівлі зарубіжних комбайнів і створення спільних підприємств.

Однак уже чотирирічний досвід роботи українських організацій із зарубіжними комбайнобудівними компаніями з питань створення СП не дав практичних результатів, бо пропоновані проекти економічно невигідні для нас. Вони не сприяють розвиткові українського виробництва (не передбачено передавання нових технологій, ноу-хау, таку потрібну для України зайнятість робочої сили). По суті спільні підприємства й закупівля у великих кількостях комбайнів західних фірм на пропонованих умовах — то інвестиції в їхнє машинобудування.

Вартість комбайнів західних фірм, приміром «Джон Діра», більш як у два рази перевищує вартість серійного вітчизняного комбайна. А з урахуванням їх технічної експлуатації за весь «життєвий цикл» ця різниця зростає у 3—4 рази. Цікаві й такі цифри: закупівля в потрібних кількостях комбайнів західних фірм типу «Джон Дір» потребує затрат, еквівалентних майже 40 відсоткам вартості врожаю країни. Тим часом затрати на проведення всього комплексу дослідно-конструкторських робіт по комбайну «Славутич» відповідають за вартістю закупівлі 66 комбайнів аналогічного класу (типу «Джон Дір»).

Безперечно, вирішальне слово у визначенні оптимальних шляхів відродження комбайнового парку України — за урядом. Та хочемо вірити, що його концепція грунтуватиметься на здоровому глузді, глибокому, всебічному аналізі з урахуванням думки всіх сторін, причетних до згаданої проблеми.

Володимир ЧЕКАЛІН,
заступник генерального конструктора ДКБ «Південне»;
Михайло БОНДАР,
начальник відділу зернозбиральних комбайнів ДКБ «Південне».

Дніпропетровськ.

З виставки — у XXI століття

ВХОДЖЕННЯ України до світового співтовариства неможливе без розвинутих і сучасних телекомунікацій — головних артерій будь-якої держави. Незважаючи на те, що переживаємо часи економічної кризи, у цій галузі все ж зроблено чимало.

Зокрема, завершується створення мережі сучасних цифрових станцій міжнародного і міжміського телефонного зв'язку. Визначено постачальників комутаційного обладнання (цифрових АТС) для місцевих мереж. Наступного року буде здано 600 тисяч номерів, що вдвічі більше, ніж цього року. Розпочалося також будівництво волоконно-оптичних ліній, які забезпечать високоякісне з'єднання цифрових станцій у єдину мережу зв'язку. Широкого розвитку набувають нові його види — сотовий, супутниковий. Уже діють кілька мереж передачі даних. Нині будь-який громадянин може отримати доступ до всесвітньої мережі Інтернет та інших.

Ці здобутки було представлено на четвертій міжнародній спеціалізованій виставці «Інформатика і зв'язок-96» у київському Палаці спорту, яку фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» провела разом з Міністерством зв'язку.

Ця виставка найбільша серед споріднених не тільки за обсягом експозиції, а й за кількістю учасників. Цього року в ній узяли участь 100 зарубіжних і українських підприємств. Щодня з її експозицією знайомилися майже 7 тисяч відвідувачів.

Увагу фахівців привертала продукція лідерів телекомунікаційного обладнання із Швейцарії, Німеччини, Південної Кореї, США, Голландії, Австрії. Майже всі вони мають власні представництва в Україні, і їхня продукція вже знана на тутешньому ринку. Деякі з них створили спільні підприємства. За спільної участі німецької фірми Сіменс налагоджено виробництво сучасних цифрових станцій на МКМ-ТЕЛЕКОМ, а також передбачено їх випуск на Чернігівському радіозаводі з американською фірмою «Лусент Технолоджис», у Харківському виробничому об'єднанні «Комунар» — з французькою «Алкатель», на Дніпропетровському машинобудівному заводі — з корейською «Деу». На виробництво станцій меншої ємності орієнтовано СП «Моніс» (харківський «Моноліт» і словенський «Іскрател»).

Важливо, що широко показати свої досягнення мали змогу й українські виробники. Цьому, зокрема, сприяло те, що фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» надала значні пільги підприємствам Мінмашпрому, які оплатили лише половину виставкової площі. За словами заступника міністра машинобудування, ВПК і конверсії Валерія Зубарева, у виставці взяло участь майже 40 підприємств галузі, які прагнуть перепрофілювати своє виробництво відповідно до вимог ринку. Серед них — акціонерні товариства «Маяк» (Вінниця), «Родон» (Івано-Франківськ), «Мусон» (Севастополь), «Сатурн» (Київ), «ІРВА» (Київ), концерн «Весна» (Дніпропетровськ), виробничі об'єднання «Радіоприлад» (Запоріжжя), «Комунар» (Харків), «Електронмаш» (Київ), державний техніко-науковий центр «Сузір'я» (Київ) та науково-дослідний інститут КВАНТ (Київ) та інші.

Звичайно, характерні нині для економіки України труднощі не могли не позначатися і на ситуації в галузі телекомунікацій. Особливо це має стосунок до питань фінансування програм розробок і запровадження у виробництво телекомунікаційного обладнання. За останні три роки обсяги фінансування скоротилися більш як у 10 разів і вже цього року становили всього 1,4 відсотка. Це призвело до призупинення робіт і тимчасового закриття підприємств. Тільки деякі з них змогли налагодити випуск сучасного обладнання для потреб Мінзв'язку, що й здобуло відображення на виставці.

На Дніпропетровському машинобудівному заводі запроваджено у серійне виробництво цифрову електронну АТС системи С-32. Задовольняють потреби зв'язківців у радіорелейних станціях для місцевих мереж київські фірми «Геліус», «Сузір'я», «Сатурн», Київський і Чернігівський радіозаводи. Зразки таксофонів для переобладнання таксофонного парку країни одеської фірми «Телекарт» і Львівського заводу ФТА не поступаються перед кращими зарубіжними, а ціна значно нижча. Вперше на цій виставці київське виробниче об'єднання «Електронмаш» представило комп'ютери на базі процесорів «Пентіум», а також систему автоматизованого робочого місця для оформлення паспортів.

Як відзначив начальник відділу взаємодії з промисловістю Мінзв'язку Віктор Вознюк, стенди українських виробників були насичені, а продукція —на порядок вища за якістю, дизайном, технічними характеристиками порівняно з тією, що експонувалася рік-два тому.

Міжнародні виставки спорідненої тематики в Україні відбуваються досить часто. Чи не в кожному обласному центрі створюється власна комп'ютерно-телекомунікаційна арена за участю інофірм. Проте виставка «Інформатика і зв'язок» стала найбільш представницькою. Різноманітність експозиції, широкий спектр семінарів — понад 40 доповідей, зрештою, високий рівень організації свідчать, що фірма «ЗовнішЕкспоБізнес», яка понад п'ять років займається виставковою діяльністю, — лідер у цій справі. Вона поки що одна з небагатьох забезпечує експонентам увесь комплекс необхідних послуг.

Здатність «ЗовнішЕкспоБізнесу» працювати на рівні міжнародних стандартів, його досвід у підготовці національних українських стендів для найбільших у світі виставок у Ганновері й успіх двох великих цьогорічних міжнародних виставок «Охорона здоров'я» та «Інформатика і зв'язок» свідчать про творчий потенціал фірми. Тому вже зараз вона разом з Мінзв'язком України розпочала підготовку до наступної виставки. Чергова, вже п'ята, експозиція «Інформатика і зв'язок» необхідна, бо, випереджальний розвиток телекомунікацій є обов'язковою умовою економічного зростання країни.

Світлана ДМИТРІЄНКО.

На знімку: голова постійної Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Верховної Ради України Олександр Кожушко (праворуч) з організаторами виставки — заступником міністра зв'язку України Миколою Горбатюком (ліворуч) і генеральним директором фірми «ЗовнішЕкспоБізнес» Валентином Соколовським (у центрі).

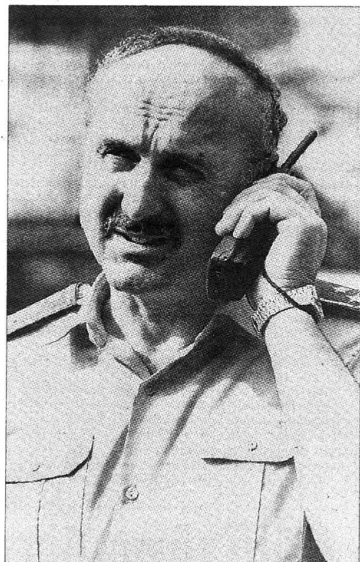

«Зелені» жнива на митній ниві

Микола ГОРВАТ, «Голос України»;
Олександр КЛИМЕНКО, фото

Чопська митниця. Майже немає дня, щоб її працівники не поповнили державну скарбницю валютною «зеленню», латаючи наш куций бюджет. Так, лише за 10 місяців нинішнього року «впорали» державі 11,5 мільйона гривень. Найбільша заслуга у цьому визнаного «аса» Таміли Маги. Що не чергування — то виявлено контрабанду. От і на останньому вгледіла приховану в мікроавтобусі валюту на суму 38 тисяч гривень. Прикметно, що на угорській стороні Таміла має «двійника». Всі його звуть просто «Єнеко». Коли він на чергуванні, навіть бувалі в бувальцях «гастролери» повертають свої авто. Сам бачив. Непросто провезти наднормативний товар і повз наших митників. Особливо після того, як «хазяйство» прийняв новий начальник, колишній офіцер СБУ Юрій Василина. Він сам частогусто контролює роботу інспекторів, вимагає цього від своїх заступників, і дисципліна та обслуговування значно поліпшилися. Зовні помолоділа й сама митниця — стала більш доглянута, чепурна. Це помітив і Президент України Леонід Кучма, котрий протягом року вже двічі тут побував.

Старання Юрія Михайловича не було даремне — нещодавно йому надано високе звання генерала. Тож випередив старшого брата Мирослава, начальника УСБУ по Сумській області, котрий генерала «заробив» пізніше. Ох і святкували Кибляри — невеличке село на Ужгородщині, де народилися брати. Два генерали в одній сім'ї — не так часто таке буває.

Село

Точка зору

ХИБНИЙ ТА НЕБЕЗПЕЧНИЙ ШЛЯХ

За останніх п'ять-шість років споживання основних видів продовольства в розрахунку на душу населення в малозабезпечених сім'ях України скоротилося майже в півтора — два рази. Постає питання: чому це сталося? Упродовж років незалежності насаджується шкідлива думка: в раптовому погіршенні добробуту населення винні колгоспи, які, мовляв, неспроможні нагодувати країну, бо їхня головна біда — колективна власність. Тим часом сьогоднішній український селянин звик до становища співвласника колективного майна. Він має особисте підсобне господарство і працює в колективному виробництві — це ті визначальні атрибути, які його підтримують морально та економічно. Кращого життєвого симбіозу йому не потрібно. Це його сьогоднішня ментальність, спосіб поводження і життя, його селянська психологія. І не його вина, що держава, яка опікала й підтримувала колгоспи, враз почала від них відмовлятися. Але й це не винесло селянина на вулицю з гаслами і прокламаціями.

Проте держава досі не зробила жодного кроку, щоб його підтримати. Бо те, що відбувається нині, це не реформи в інтересах народу, це цілковите нехтування його інтересів. Селянинові важко зрозуміти, чому його колгосп став називатися колективним сільськогосподарським підприємством. Адже нічого в ньому не змінилося, подекуди здійснили якесь паперове паювання, а навіщо — хто зна.

Так зване реформування економічних відносин, і зокрема в сільському господарстві, здійснюється без будь-якої спроби врахувати інтерес селянина, його сподівання. Зате інтереси закордону враховують якнайповніше. Стратегічний інтерес Заходу до сільського господарства країни полягає в тому, щоб не дати можливості українським аграрникам підвестися, особливо у виробництві зерна, соняшнику, цукрових буряків, м'яса та молока. І нічого дивного тут нема: це правила конкуренції у ринковій грі. Нас обережно й культурно переконують у безперспективності колективного господарювання, підтримують те, що для України не стане майбутнім, відкривають доступ на внутрішній ринок і збувають нам усе те, з чим вони мають труднощі у збуті. І цю стратегічну лінію вже вкладено в дії владних структур України. І структури не можуть вирватися з цих лещат: народові кажуть одне, а фактично виконують поради Заходу.

П'ять років так званого входження в ринкові відносини переконливо засвідчують, що в країні триває відкритий наступ на сільське господарство, а відтак підриваються економічні підвалини незалежності держави, бо всім відомо, що в Україні аграрний сектор залишається єдиною сферою, де зберігаються одвічні традиції і духовні цінності нації.

До найбільш виразних і відчутних, отже, болючих для селянства проявів цього наступу належать такі:

економічний — блокування державою цін на сільгосппродукцію; відсутність будь-якого контролю за цінами на матеріально-технічні ресурси промислового походження; нехтування кредитно-фінансового забезпечення сільського господарства; повний злам системи заготівель сільгосппродукції; наростання темпів та обсягів неплатежів, заборгованості, в тому числі і з боку держави; зупинення інвестиційного процесу і згортання та старіння матеріально-технічної бази; оточення сільського господарства сумнівними комерційними структурами, що за безцінь скуповують сільгосппродукцію і шляхом бартеризації «постачають» селу необхідні ресурси часто за монопольно високими цінами; витіснення з внутрішнього ринку сільгосппродукції і продовольства власного виробництва, що означає згортання традиційних галузей агропромислового виробництва;

соціальний — наступальний розвал соціальної інфраструктури; зведення нанівець оплати праці землероба і тваринника; позбавлення села права розпоряджатися своєю продукцією за власним бажанням і розсудом, згортання сільськогосподарської торгівлі предметами найпершої потреби; регулярне вимикання електроенергії; подальше зниження рівня життя на селі і престижу сільськогосподарської праці; поглиблення суперечностей і зміщення егоїстичного галузевого інтересу переробних і сервісних підприємств;

демографічний випливає з перших двох і знаходить втілення у старінні, вимиранні села, скороченні сільського населення; вихолощенні й нехтуванні соціальної спрямованості будь-яких державних дій;

моральний, за яким у суспільстві формується думка про другорядність колгоспника і звеличується фермер, який для держави геть нічого не зробив, але якого вже оточили різними структурами і перевагами бюджетного фінансування;

політичний, коли держава хоче переконати селян, що вона їх захищає і підтримує, а насправді своїми діями викликає у селян невдоволення.

Прикладів тут можна навести скільки завгодно. Але справа не в них. І все ж скажу: держава й досі не розрахувалася за одержану продукцію, вироблену ще в 1994 році.

Держава дистанціювалася від аграрників і захопилася ідеєю західної допомоги. Переконливим доказом цього є нарощування імпорту продовольства. Звичайно, без експорту-імпорту не може обійтися жодна цивілізована країна. Але всі вони намагаються ввозити те, що самі не можуть виробити і без чого не можуть обійтися. А що імпортує Україна? Яловичину, свинину, баранину, птицю, м'ясні та молочні вироби, зерно і борошно, насіння олійних культур і олію, цукор, фрукти, овочі, картоплю, плодоовочеві консерви. Обсяги імпорту цього продовольства чітко сплановані й організовані, з постійним наростанням. За даними митної статистики, лише цих видів продовольства протягом 1993—1995 років завезено на 841 мільйон доларів.

А вирощені в Україні фрукти господарства віддають за безцінь. А власний м'ясо-молочний продуктовий підкомплекс ледь зводить кінці з кінцями. А власна консервна промисловість зачахла.

Як на цьому тлі розуміти запевнення владних структур на кштальт: «Ми робимо все, щоб захистити власного товаровиробника»?

Ситуація на нашому продовольчому ринку — це міна сповільненої дії. З одного боку, інтенсивний імпорт різноманітного продовольства начебто сприяє поліпшенню добробуту населення. І споживач наче виграє. З другого боку, фіксація державою ціни на продовольство дає реальну вигоду виробникові, бо компенсується вона за кошт споживача. Але це лише верхня частина айсберга. Така державна політика призводить до скорочення внутрішнього виробництва на тлі попиту, що зростає. Країна сама себе ставить в умови, коли для задоволення внутрішнього зрослого попиту треба вдаватися до нарощування імпорту продовольства, не завжди контрольованого щодо якості й тривалості зберігання. Тут очевидний програш вітчизняного товаровиробника, який вимушений згортати власне виробництво.

Зрештою, країна поступово зі стану продовольчого самозабезпечення переходить до стану інтенсивного нарощування імпортного продовольства, потрапляє у продовольчу залежність від розвинутих країн, набуває ознак колоніальної залежності, що загрожує всій нації.

Вихід тут один: державна підтримка, субсидування власного виробника.

Тепер в Україні готуються до наради з питань агропромислового комплексу. Вона має визначити головні напрями розвитку аграрного сектора. Селянство чекає, що держава нарешті скаже однозначно: чи бере вона на себе всю відповідальність за розвал агропромислового виробництва і чи торуватиме далі шлях до країн третього світу? Це тим більш важливо, що в основу підготовки до наради кладуть програму діяльності Кабінету міністрів, яку чомусь приховали від ознайомлення загалу. Здогадуємося: знову йтиметься про перегляд Земельного кодексу України, щоб на всіх рівнях протягти ідею продажу земель сільськогосподарського призначення, зняття мораторію на продаж, заставу і дарування землі.

Покупцем землі може бути і громадянин України, і негромадянин України, бо та ціна, яку нині пропонують — 3,5—4,5 тисяч доларів за гектар, у кілька разів менша, ніж у Європі. А те, що чужинець зможе придбати українську землю, то сумнівів у цьому немає, бо він уже багатьох схилив на свій бік. Сподіватися, що землю купить хтось із тих шістнадцяти мільйонів мешканців села, які сьогодні ледь зводять кінці з кінцями, — марна справа.

Сліпе копіювання чужого досвіду, нехтування інтересів українського селянства, кабінетне вироблення близьких і далеких перспектив розвитку сільського господарства під розмахування паличками диригентів із Заходу — хибний і небезпечний шлях.

Микола ХОРУНЖИЙ,
кандидат економічних наук, доцент.
Київ.

Обіцяймо бідувати — і нам допоможуть. Кісткою

У Хмельницькому відбувся дводенний семінар «Економічна політика держави у забезпеченні реформ», влаштований асоціацією розвитку приватного підприємництва в Україні «Єднання» під егідою Світового банку та міжнародного фонду «Відродження». Академіки, науковці з оточення вищого керівництва виконавчої влади знайомили державних службовців, підприємців та промисловців регіону з поточним станом економічних реформ в Україні і перспектив їх розвитку, викладали концепцію державної програми підтримки малого бізнесу й координації цієї роботи між центральними та регіональними органами влади тощо.

На статистичних прикладах розвинених країн лектори доводили, що частка малого підприємництва у валовому національному продукті України не відповідає світовим вимогам. Проповідники ринкових реформ не обійшли і селянської теми. Зокрема, було сказано таке:

«Уповільненими темпами утверджуються фермерські господарства в аграрному секторі. На 1.01.96 р. їх налічувалося 34,7 тис. з наявністю 788,5 га сільгоспугідь, що становить лише 2% загальної площі. Однак вони створюються більш повільними темпами, ніж у попередні роки. За 1992 рік їх кількість зросла на 126 тисяч, або у 7 разів, за 1993 — на 13,1 тис. (в 1,9 раза), за 1994 рік — на 4,2 тисячі (на 15%), за 1995 — на 2,7 тис. (на 8,5 %). Через складне фінансове становище та інші причини у 1994 році припинили діяльність 1,9 тис. фермерських господарств (в 1993 р. — 975)».

Ця цифрова абракадабра характеризує усю сутність відповідальності і виваженості найтитулованіших промовців, дає відповіді на причини провалів наших новацій. Зверніть увагу, «Єдність» наголошує, що на початку нинішнього року було 34,7 тис. фермерів. Але де вони поділися, коли ще 1992 року було 126+18=144 тисячі фермерів, і ця цифра зростала. А розпалося уже на той час 1,9+0,97=2,87. Аналогічне безглуздя з сільгоспугідями. Бо 788,5 га становить не 2 відсотки від загальних площ, а лише 0,0047%. Далі ще кумедніше — на один гектар припадає 44 фермери!

Та у поважних економістів не тільки не збігся дебет з кредитом, а й розбіглися в різні боки титули. Якщо у прес-релізі одного пана було названо позаштатним консультантом адміністрації, то вже у брошурі для учасників семінару «Єднання» його представлено як «головного консультанта адміністрації Президента».

Та відкиньмо цифрове жонглювання і вслухаймося у слова. Так ось, заїжджі науковці вважають, що фермерство розвивається надто повільно через відсутність державної підтримки підприємництва, високий податковий тягар і низькі темпи реформування власності. Проблему підтримання фермерів промовці не змогли достеменно розтлумачити. Відповідальність за реформи на селі вони звели до рівня регіональної влади і прийняття якихось законів. А що стосується обладнання і оборотних коштів, то «Єднання» рекомендує їх знайти через створення кредитних спілок, заснованих місцевою владою і підприємцями, та експропріацію обладнання у спільні фонди під час санації неефективних державних підприємств та комунальних господарств.

Якби мій дід Остап почув ці ньютонівські відкриття, він неодмінно сказав би:

—Пане Президенте, збери ти всіх оцих радників, щоб вирощують батони на вербах, відправ на мій хутір з охороною хоч на рік, а там уже хай радять. Тільки нехай спочатку голіруч зорають три гектари, заборонують, засадять, висапають, мішком на плечах виносять гній, на тому ж горбку притягнуть з міста гербіциди... Тільки після цього з'явиться розуміння, чому сьогодні люди ще не беруть землю. Хоч віками за неї билися.

Б'ються і нині. Тільки не окремі люди, а селянські спілки, як, наприклад, у Гусятинському районі Тернопільської області. Війна там за 120 гектарів точиться вже кілька років. Воюють, бо колективні господарства можуть таки землі дати раду. Для селянина-одноосібника поки що нема реальних умов: немає малогабаритної техніки, легких універсальних причіпних механізмів, винищено основну тяглову силу для малих господарств — коней, не впроваджено роздрібну торгівлю мінеральними добривами та препаратами захисту рослин, немає оптових контор для скуповування сільськогосподарської продукції... І куди не кинь оком — всюди проблема чіпляється за проблему. Саме тому в багатьох районах регіону фермерські землі заростають будяками й пирієм, терном й перекотиполем.

Справу і справді можна було б зрушити. І це потрібно, бо праця селянина-одноосібника значно продуктивніша, ніж у колгоспі. Це підтверджувала статистика ще радянських часів, засвідчуючи, що з присадибних ділянок селяни здавали державі до 30 відсотків сільгосппродукції. Та крига скресне тільки тоді, коли в село надійде малогабаритна техніка, коли її можна буде взяти у кредит під майбутній урожай, коли за вирощений хліб людині заплатять реальними грішми у нього в селі.

Допомогти розрубати гордіїв вузол проблем в українському селі могли б реально міжнародні банки, вклавши інвестиції у велети колишнього тракторо- і комбайнобудування, перепрофілювавши інші сільськогосподарські заводи. Та кому ж бо вигідний багатий сусід?! Краще курей, ковбаси, масло і олію завозити в Україну, підтримуючи власного товаровиробника, а на українські чорноземи кидати лекторську кістку як цента в шапку жебракові. І це ми мусимо розуміти, хоч би які солов'ї нам співали на замовлення.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

Листи

Читачі про договір з Росією

Життєва потреба

Намагання російських політиків зробити Севастополь своїм містом абсурдні, й «історична довідка», котру оприлюднив севастопольський сепаратист Круглов, не має юридичного обгрунтування.

Україна претендує передусім не на базу Чорноморського Флоту, а на територію, яку займає Севастополь як невід'ємна складова частина Криму та України. До того ж Росія підписала документи про суверенітет України та неподільність її території без застережень щодо статусу Севастополя та його бази. Севастополь не ставав окремою державою, він фінансувався з бюджету Криму й України.

Якщо Росії шкода розлучатися з об'єктами, побудованими нею колись, то нехай їх забере.

Безсумнівно, що Севастополь потрібен Росії насамперед як плацдарм для тиску на Україну та для її шантажування. Тому Україна повинна сама на правах господаря вирішувати, де саме і на який час розміщувати іноземні війська на своїй території.

Враховуючи те, що на державні пости російський менталітет бирає одіозних лідерів, рівноправні добросусідські відносини з Росією — ілюзія. Тому орієнтація на НАТО — життєва потреба для України.

З повагою

В. КОВАЛЬ.

Севастополь.

Разом відсвяткувати, і — в дорогу

Україна — це п'ята частина колишнього Радянського Союзу за чисельністю населення. Якби Радянський Союз ділили по справедливості, то Україні мала б належати п'ята частина всіх багатств СРСР, в тому числі й усіх флотів. А нам дають п'яту частину тільки Чорноморського флоту. Де ж справедливість?

Далі. Москва намагається взяти Севастополь в оренду на двадцять років, але так, щоб українського флоту там не було. Як це розуміти? Москва що, вже починає господарювати на нашій території? Наші, тобто українські керівники, повинні твердіше відстоювати інтереси України і дати зрозуміти нашим північним друзям, що вони мають рахуватися з думкою сусідніх народів.

Україна могла б погодитися на перебування Російського флоту на своїй території, але не на двадцять років, а, скажімо, до весни 1997 року, щоб дружній флот перебув на зимових квартирах, а навесні разом відсвяткували б День Перемоги і провели б Російський флот, як і належить, з військовими почестями. І нехай Російський флот влаштовується на Чорному морі в межах Росії. Там місця йому цілком вистачить.

П. ЕБРАЄВ,
ветеран війни і праці.

Харків.

Хай скаже референдум

Як нам стало відомо, договір про дислокацію Чорноморського флоту Росії на території України планують підписати на двадцятирічний термін. Але це ж однаково, що назавжди! Бо за цей час на цю територію прийдуть мільйони російськомовних екстремістів, і посилиться русифікація всього Криму. Зрештою в перспективі Росія висуне до України територіальну претензію не тільки на Севастополь, а й на весь Крим. Нам добре відомо, що Росія завжди готова на підступні акції.

Для вирішення по-добросусідськи питання про дислокацію флоту, що належить Росії, на території України можна допустити трирічний термін оренди — і не більше. А коли ні, то це питання винести на референдум.

ХРУЛЬ,
КРАСИНСЬКИЙ,
ШАПОВАЛ.

Жовті Води.

Передчасно

Тепер аж ніяк не можна укласти повномасштабний українсько-російський договір. І ось з яких міркувань.

Між Росією та Україною не встановлено ні морського, ані суходільного кордону, не визначено кордону між повітряним та космічним простором країн.

У Росії ще не визначено статусу її флоту на Чорному морі. Тому вести переговори про його статус та умови оренди баз в Україні — передчасно. І шкідливо. Шкідливо тому, що військовий корабель, хоч би де він був, є сюзерен. Він здійснює юрисдикцію прапора в будь-яких умовах — у відкритому морі, своїх та чужих територіальних, внутрішніх водах, портах. Наявність в Україні військових кораблів Російської Федерації — це делегування частини її суверенітету. Двох сюзеренів на одній території бути не може. Коли двоє сюзеренів здійснюють кожен свою юрисдикцію на одній водній акваторії — це нонсенс у міжнародному праві.

Здійснюючи юрисдикцію свого прапора, іноземний корабель водночас має імунітет від примусу, особливі пільги та привілеї — звільнення кораблів у територіальних іноземних водах від митного та санітарного огляду, від сплати різних платежів. Тож корабель Російської Федерації в нашому порту та водах — то держава в державі.

У специфічних видах діяльності кораблів багато питань не врегульовано морським правом. Це — проведення маневрів, навчань, підводних спусків, дозор, нагляд, супроводження тощо. Маючи імунітет від примусу, особливі пільги та привілеї і проводячи неврегульовану нормами морського права діяльність, такий корабель у територіальних водах України, її внутрішніх водах і портах несе небезпеку. І тільки в разі акту агресії стаття 51 Статуту ООН дозволяє застосувати проти нього силу.

А якщо такий корабель не чинитиме агресії, але порушуватиме все і вся, то Україна не матиме підстав, попереджуючи злочин, застосувати силу. Водночас уряд і держава нестимуть міжнародно-правову відповідальність за правопорушення того корабля у своїх водах. Крім цього, якщо з терену базування чужинецьких кораблів в Україні тими ж кораблями буде вчинено правопорушення щодо третіх держав, то Україна може нести за це відповідальність поряд з Росією. Так Україна перетвориться з нейтральної в союзну і блокову. Адже базування тих кораблів здійснено з принципової згоди уряду України.

Виходячи з вищенаведеної аргументації, нам поки що рано укладати повномасштабний договір з Росією. Ані Російська Федерація, ні Україна до цього підписання не готові.

У той же час повномасштабна угода між сусідніми країнами потрібна якнайшвидше. Але за такої маси неврегульованих стосунків, без угод про кордони, ненапад тощо дія повномасштабного договору просто неможлива. Це буде чергова декларація — і не більше. Вона нікого й ні до чого не зобов'язуватиме. До того ж нам добре відомий досвід росіян у нехтуванні навіть бездоганно складених та юридично виважених договорів.

Тому, на мій погляд, нині доречне було б укладання між Росією та Україною угоди про нейтралітет. Саме з цього доцільно починати рух до повномасштабного договору, до врегулювання усіх відносин між обома країнами в комплексі.

Микола ХАРКІВ.

Красноперекопськ.

Що болить у ветерана

Заступися за мене, Державо!

Пане Президент! Звертається до Вас по допомогу інвалід другої групи. Уже не один рік я не можу знайти виходу з ситуації, що склалася.

В Україні я народився й виріс, але працював багато років у Латвії, на базі Океанрибфлот у Лієпаї. В 1971 році я одержав травму ока і третю групу інвалідності. В 1986 році я на виробництві втратив праву руку. Лікарі нічого не могли зробити, щоб усунути фантомні болі — боліла рука, якої немає, і порадили змінити клімат. Так я повернувся на батьківщину, залишивши в Лієпаї квартиру, бо за законом Латвії ніяких обмінів робити не можна, продавати квартиру теж. З того часу живемо з сім'єю в Прилуках у квартирі з підселенням, без зручностей, з нерозпакованими речами. Зверталися всюди, але безрезультатно. З січня дев'яносто п'ятого Латвія перестала виплачувати мені за інвалідність, одержану на виробництві, бо я виїхав звідти. Я залишився без ока, без руки, без даху над головою і без засобів до існування.

Куди не звертався — ніхто мені не може допомогти, бо моє питання треба вирішувати на державному рівні. Я не п'яниця, не ледар, каліцтво одержав на виробництві, а не в бійці. Я прошу Вас, зверніть увагу на цей факт і допоможіть позитивно вирішити мою справу.

З повагою Анатолій НІКОЛЬСЬКИЙ.

Прилуки
Чернігівської області.

Якщо ви наші діти...

Нам, старим людям, яким уже за сімдесят і більше, вмерти не страшно. Страшно вмирати безпомічним калікою.

Я пишу про це, бо бачив смерть не раз, навіть у труні лежав. Але вижив і переміг: поруч були друзі, які завжди у тяжку хвилину простягали руку допомоги.

Після Великої Вітчизняної війни минуло більше 50 років. Цю дату урочисто відзначили в нашій країні. Напередодні Верховна Рада України прийняла довгожданий закон про статус ветеранів війни і їх соціальний захист. Скільки в пресі статей, які вселили надію в серця старих солдатів! Проте минули свята — і розтанули наші сподівання, як ранковий туман.

Біда не ходить сама. До всіх нещасть, що їх завдала війна, останніми роками мене змучила ще й страшна хвороба: облітеруючий атеросклероз судин нижніх кінцівок. Простою мовою це означає, що кров не надходить у ноги і через це вони не працюють. Коли з цією хворобою активно не боротися, то попереду гангрена і ампутація ніг. На превеликий жаль, серед ветеранів війни таких прикладів багато. Хворим потрібно хоча б раз на рік робити внутрівенні вливання.

10 грудня я ліг на лікування в хірургічне відділення Київського шпиталю інвалідів Вітчизняної війни. З'ясувалося, що потрібні ліки, і солкосерил, і трентал, є, тільки не в аптеці шпиталю, а в комерційному кіоску, який торгує поруч на території шпиталю. Для одного курсу лікування потрібно 30 ампул солкосерилу і 10 ампул тренталу. Коштує це 70 гривень.

Де я їх візьму, якщо моя пенсія не набагато більша за цю суму?

Це страшно, але це правда.

Я ще чув, як хворі шпиталю передавали один одному «радісну» новину: є, з'ясовується, такі таблетки, які, якщо випити їх перед сном, допомагають уночі вмерти без болю. Ось про що мріють нині мої бойові побратими —інваліди Великої Вітчизняної війни.

Шановні наші депутати Верховної Ради! Якщо ви наші діти і не можете допомогти нам придбати потрібні лікарські препарати, то допоможіть знайти ці чудодійні таблетки смерті. Віддамо за них останнє, що в нас залишилося. Щоб більше ніколи не турбувати вас своїми старечими скаргами.

Олександр ШАПОВАЛОВ,
колишній партизан-підпільник, в'язень концтабору Маутхаузен, інвалід Великої Вітчизняної війни II групи.

Пробачте нам, брати наші менші!

У КИЄВІ вперше відбулася виставка-презентація грецьких хутряних виробів, що її провели організація з розвитку експорту Греції і федерація грецьких виробників хутряної продукції.

— Коли рік тому я вперше побував в Україні й проїхав уранці київською підземкою, то занімів і від захоплення, і від геніального відкриття, бо у напхом набитих поїздах метрополітену побачив тутешніх жінок, зодягнутих у... розкішні шуби з натурального хутра! Я мало не вигукнув: «Еврика!» Зрозумів, що не треба витрачати багато грошей на менеджмент: якщо жінки одягають, їдучи в метро, норкові шуби, то торгівля такими виробами із дешевого хутра приречена на успіх...

Отакий «секрет» фірми розкрив мені під час вечірнього прийому менеджер організації з розвитку експорту Греції, пригощаючи чудовим грецьким вином.

І хіба він не має рації? Радянські жінки (так-так, саме радянські, бо куди нам від цього подітися), не розбещені розкішшю, бувало, кілька років поспіль економили на колготках, щоб зібрати потрібну суму на шубку, хоч би з цигейки, а якщо з каракуля... Вже потім шукали «блат» у торгівлі або переплачували спекулянтам, бо у вільному продажу їх майже не було (звісно, дружин партійних чи номенклатурних бонз така несправедливість не обходила). І нарешті — спочатку «човники», а потім і солідні фірми — завалили ринок шубами: вибирай, чого душа забажає. Може тому я щось не чула про те, щоб хоч одна з жінок висловила протест проти здирання шкурок з братів наших менших. Мабуть, ще не наситилися...

А щодо виставки грецьких хутряних виробів, то мої приятельки, з якими я була на демонстрації моделей розкішних шуб, емоції висловили хіба що звуками: «О!», «Ах!», «Ой!» Бо вбрання з хутра, природу якого нефахівцеві визначити нелегко, мало якийсь неймовірно фантастичний і добір, і окрас, і було таке оригінальне, що й слів не добереш. Та і як не дивуватися, коли фірма «Едвіка» з відомого центру мод хутряних виробів, що в македонській Касторії, привезла на презентацію 120 моделей такого вбрання!

Правда, я помітила, що не всі так безпосередньо захоплюються видовищем. Дружини послів кількох європейських держав, які теж прийшли на це шоу, були значно стриманіші. Я запитала одну з них:

— Ви не любите шуби?

— Я більше люблю живих тварин, — почула люб'язну відповідь ...

Вона мене трохи присоромила. І я поцікавилася у начальника відділу досліджень ринку Центральної і Східної Європи організації з розвитку експорту Греції Діну Політіс, як вони будують свої відносини з природоохоронними організаціями, зокрема з рухом «зелених»?

— Жодному виду звірів знищення не загрожує, бо 90 відсотків хутряної продукції виготовляють зі шкурок звірків, яких вирощують у розплідниках. І лише 10 відсотків — зі шкурок диких звірів. Але платимо за це високі податки, які спрямовуються на захист природи, що дає змогу відтворювати ті види, з яких шиють шуби.

А президент грецької федерації хутровиків Жорж Кехаліас, запевнивши, що українські красуні будуть ще прекрасніші у грецьких шубах, звабив їх ще й ціною: від 250 доларів до п'яти тисяч. Залежно від хутра. І вибрати є з чого: щоденно грецькі підприємства випускають п'ять тисяч шуб кількох сотень моделей. Пан Кехаліас сподівається налагодити в Україні спільне виробництво такої продукції.

І хоч тих, хто бажає придбати повну колекцію, поки що не знайшлося, бо її вартість сягає за півтора мільйона доларів, однак репрезентанти впевнені, що ринок України надзвичайно перспективний. Принаймні, «Едвіка» уклала угоду про поставки шкурок звірків із українських розплідників.

Валентина ПОЛІЩУК.

Посадили на хліб без води

Проблема

***З** 25 ЛИСТОПАДА у багатьох будинках обласного центру мала зникнути в кранах вода. Дякувати Богові, цього не сталося, але дамоклів меч нерозв'язаної проблеми і досі висить над Кіровоградом, Знам'янкою, Олександрією і навіть над самим Світловодськом, розташованим на березі Кременчуцького моря. В облдержадміністрації навіть створили спеціальну комісію для розв'язання проблеми під керівництвом заступника голови Володимира Мяснянкіна.*

— Чому ж так склалося, що обласне державне виробниче підприємство «Дніпро-Кіровоград» висунуло своєрідний ультиматум споживачам? — поцікавився я у Володимира Івановича.

— Воно неспроможне забезпечувати їх водою через величезну заборгованість вказаних міст, — почув у відповідь. — Тільки обласному центру щодоби потрібно «перекинути» 120 тисяч кубометрів води на відстань 130 кілометрів. А ще, взяту із Кременчуцького водосховища воду, слід очистити! Для цього потрібні «хлорка», коагулянти, електроенергія, паливно-мастильні матеріали. А за що їх придбаєш, коли споживачі за воду не розраховуються?

Про астрономічний борг споживачів — 10,3 мільйона гривень — говорив на засіданні обласної комісії і начальник ОДВП «Дніпро-Кіровоград» Юрій Петрашевський. Кількамісячна боротьба підприємства з міськими водоканалами бажаних результатів не принесла. Найбільший боржник — Кіровоградське управління водопровідно-каналізаційного господарства із належних 1147 тисяч сплатило лише 507 тисяч гривень. Так само й інші. Дійшло до того, що «Дніпро-Кіровоград» заборгував «Кіровоградобленерго» 4,5 мільйона гривень і змушений лімітувати енергопостачання водопроводу, в той час як міські водоканали винні йому вдвічі більше. Обмеження водопостачання міст призведе до того, що зникне вода з кранів багатоповерхових будинків, розташованих на узвишші. Зможуть нею користуватися тільки ті лікарні, садки та школи, що містяться у низинах.

За словами Володимира Мяснянкіна, деякий час тому члени очолюваної ним комісії спільно з керівництвом міст визначили мінімальну суму в тридцять відсотків боргу, яку мають щомісячно перераховувати боржники водопроводу. Однак і цього вони не зробили. Тому комісія порадила ОДВП «Дніпро-Кіровоград» звернутися до арбітражного суду з позовом про стягнення з боржників коштів.

Голова Кіровоградської міськради Василь Мухін під час зустрічі з начальником водопроводу Юрієм Петрашевським пообіцяв, що вживе всіх можливих заходів, аби місто розрахувалося за воду. Решта голів міськрад ще роздумують, як це зробити.

До речі, Кіровоград і сам міг би брати більше тридцяти тисяч кубометрів прекрасної води із свердловин. Після Чорнобильської аварії спішно взялися за їхнє відновлення, почали бурити свердловини навіть поблизу Світловодська, щоб зменшити споживання зараженої радіонуклідами дніпровської води. Потім роботи згорнули.

— Нині, — зазначив Володимир Мяснянкін, —розв'язати цю проблему через страшенну дорожнечу практично неможливо. Потрібні кошти на придбання глибинних насосів, буріння нових свердловин.

Отож, просвітку у кардинальному розв'язанні проблеми поки що не видно. І світловодцям, олександрійцям, знам'янчанам та кіровоградцям доведеться сидіти на голодному водному пайку. Бо навіть необхідних 30 відсотків, аби хоч за мінімумом «підгодувати» енергоносіями та хімреагентами водопостачальників на місцевому рівні знайти не вдається. І проблема з регіональної перетворюється на державну. Бо вже наступної зими можуть залишитися без води в кранах і батареях опалення сотні тисяч мешканців області.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Віртуози скальпеля

Академік ШАЛІМОВ:

«Час пересаджувати підшлункову»

***П**ОЧЕСНОГО директора Київського НДІ клінічної та експериментальної хірургії академіка Олександра Шалімова називають хірургом від Бога. В 78 років його день розписаний по хвилинах, він виконує найскладніші операції, їздить у відрядження.*

— Олександре Олексійовичу, у вас понад 700 праць з медицини, 25 керівництв з хірургії. Якими роботами ви особливо пишаєтеся?

— Методикою органозберігаючих операцій у разі виразкової хвороби шлунку. Якщо після традиційної операції смертність становить від 6% до 15%, то завдяки моїй методиці ми її знизили до 0,38%. Ще одна поширена хвороба — гострий холецистит (післяопераційна смертність була 6%). Коли впровадили нову методику, ця цифра знизилась до 1—3%.

Підшлункову залозу в нас не оперували взагалі. Ми вперше зробили цілу серію операцій, у тому числі найскладнішу — при ракові підшлункової залози. Такі операції робили лише в трьох клініках світу, і в 90% випадків вони мали летальний кінець. Водночас з нами цією проблемою почали займатись французи. Їх результат став світовим досягненням — 33% невдалих операцій, наша методика знизила летальність до 9,8%.

— Ви мали певні досягнення в області трансплантації підшлункової залози. Чи ведеться нині ця робота?

— На жаль, ні. Свого часу ми перші в колишньому СРСР були готові до проведення цієї складної операції, а також до пересадки печінки. У нас було зроблено 3 пересадки підшлункової, але далі не пішли — в першу чергу, через відсутність коштів. Трансплантація — дороге «задоволення», наприклад, пересадка печінки коштує 35 тисяч доларів.

— Із трьох дві ваші докторські дисертації були піддані сумніву світилами хірургії. Коли вашим сміливим рішенням почали вірити?

— Я людина рішуча. Були б гроші, сьогодні почав би робити пересадки. А вірити мені стали тоді, коли я став директором нашого інституту, — втім, перевіряти результати приїжджали особисто.

— Як складається ваш день?

— Встаю о 6 годині ранку, з восьмої до третьої — консультації та операції в інституті, а після годинного відпочинку —книги, журнали, перевірка дисертацій. Ось здаю до друку свою нову книгу «Хірургія підшлункової залози», а також «Атлас операцій на органах травлення».

— Сьогодні, маючи гроші, можна зробити операцію за кордоном, але чи варто за цим так далеко їхати?

— Я був практично в усіх країнах світу. Наші фахівці не гірші, а в хірургії шлунку, кишечника, печінки, судин, невідкладній хірургії — набагато сильніші. Їхати туди на операцію немає сенсу. Однак їхні реабілітаційні центри, на жаль, не мають аналогів у нас в країні.

— Як ви ставитеся до нетрадиційної медицини?

— Екстрасенси повинні займатись функціональними порушеннями. Але коли мова йде про заживлення рубців або лікування раку — вони безсилі.

— Ваша мрія...

— Налагодити справжню роботу і йти вперед.

Яна СТАДІЛЬНА.

На знімку: академік Олександр Шалімов.

Сьогодні — зарплата, а завтра — дитина?

Демографія

***В**ОЛИНЬ по народжуваності серед областей України посідає третє місце. В багатьох селах Любешівського, Камінь-Каширського, Ківерцівського районів є подружжя, які виховують по 12—16 і більше дітей. Але якщо до 1993 року в області спостерігалося незначне зростання населення, то вже в 1994 році народжуваність почала зменшуватись.*

Як повідомили у відділі демографічної і соціальної статистики Волинського облстатуправління, за період з 1990 по 1995 рік народжуваність зменшилася у всіх районах Волині, а надто в містах — Ковелі, Луцьку, Нововолинську і Володимирі-Волинському.

— У цьому році демографічна ситуація в нашій області дещо поліпшується, — розповіла начальник відділу Людмила Ніколайчук. — Якщо за 9 місяців 1995 року на Волині народилося 10 321 дитина, то за такий самий період нинішнього року — тільки на 56 малюків менше. Колись приріст населення давало нам село. В останні два-три роки кількість сільського населення зменшується. Смертність у сільській місцевості сьогодні в 1,7 раза вища, ніж у міській.

Викликають занепокоєння й зменшення кількості шлюбів і збільшення розлучень. Якщо у 1990 році на 1000 мешканців припадало 9 шлюбів і 1,8 розлучень, то в минулому році ці показники становили відповідно 8,4 і 2,3. Не дивно, що торік рівень народжуваності на 1000 мешканців скоротився проти 1990 року на 18,2 відсотка.

Демографічну ситуацію в області коментує головний педіатр обласного управління охорони здоров'я Марія Гогоша:

— Незважаючи на те, що за 10 місяців цього року на Волині народилося на 150 дітей менше, ніж за такий самий період 1995 року, спостерігається стабілізація народжуваності.

Зменшилася смертність дітей протягом першого року життя. Якщо торік на 1000 немовлят померло 15 дітей, то зараз — 12. Але непокоїть те, що багато малюків на першому році життя вмирають внаслідок нещасних випадків. Бажає кращого і стан їхнього здоров'я. У дітей від трьох до чотирнадцяти років спостерігається зростання кількості злоякісних пухлин. Зараз на Волині налічується 4 375 дітей — інвалідів з дитинства.

На думку медиків, поліпшити ситуацію можна лише за умови підвищення життєвого рівня сім'ї, і особливо —сім'ї молодої. Робота, квартира, стабільна зарплата, доступне медичне обслуговування, допомога сім'ям з дітьми — ось складові розумної демографічної політики.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Все буде «гут»

Український національний фонд «Взаєморозуміння і примирення» звернувся з відкритим листом до колишніх остарбайтерів, стурбованих тим, що тривала процедура пошуку в архівах підтверджувальних документів завадить їм отримати компенсаційні виплати. Як зазначено в листі, відповідні документи, що свідчать про факт примусового вивезення до Німеччини чи окупованих нею держав, можна подати і після надходження заяви-анкети. Заяви приймає фонд і його обласні та регіональні представництва до 1 лютого 1997 року. Основні виплати здійснюватимуть протягом 1997 року. Всі громадяни, які подали заяви до 1 лютого і мають право на компенсаційну виплату, обов'язково її одержать.

Прес-служба фонду «Взаєморозуміння і примирення».

Отакої!

Застрахували шефи учнів. Від обвалу шкільної стелі?

У Миргороді ще на початку століття було збудовано двоповерхову гімназію, яка донині вражає своїм аристократичним стилем і витонченістю архітектурних форм. Але тільки й того, що вражає. Бо зараз у колишній гімназії — середня школа ім. Панаса Мирного, де у дві зміни навчаються 820 дітей, — падає стеля.

Стелю завбачливо підперли опорами, але другий поверх усе ж таки змушені були закрити як безнадійно аварійний. За рішенням виконавчого комітету міської ради, частина класів тепер займається у сусідньому дитсадку.

Років шість тому біля старого корпусу школи почали зводити новий. Але далі другого поверху будівництво не пішло. Вже руйнується цегляна кладка нової школи, заростають бур'янами баштові крани — немає коштів, щоб завершити справу, а потрібно для цього трохи більше мільйона гривень. Для Миргорода це майже третина річного бюджету, якого й так ледь вистачає на зарплату вчителям. Де вже тут дбати про велике будівництво?! Тому педагогічні працівники середньої школи ім. Панаса Мирного звернулися з колективним листом про допомогу до голови Полтавської обласної адміністрації Миколи Залудяка, нагадавши, між іншим, що цього року їхній школі виповнюється 85. А через кілька років тут відзначатимуть і 150-річчя з дня народження Панаса Мирного.

Як мовиться, саме час подбати про подарунок. До речі, свій подарунок школі вже зробили шефи із СПМК-5. У старому приміщенні вони повністю замінили сантехнічне обладнання, до того ж усіх учнів школи на цілий рік застрахували від нещасних випадків. Погодьтеся, коли тече дах і падає стеля, це дуже непоганий подарунок. Можна сказати — царський.

Віктор КОЗОРІЗ.

Миргород Полтавської області.

Фото Сергія МІНЕНКА.

Кожна душа шукає віри

БОГУ небайдуже, який шлях обере людина: вузький чи широкий; які якості будуть їй ближчі: добро чи зло; до якої сили вона належатиме: Божої чи диявольської. Він створив людство лише для добра, миру і християнської любові.

У зв'язку з цим керована законами і Конституцією кожна держава та її уряд мають бути зацікавлені у моральному стані свого суспільства, в якому головною силою і опорою у вихованні людини є церква Христова, керована Богом — Творцем Неба й Землі.

Як керуючий Богородською Єпархією хочу констатувати той факт, що в Російській Федерації закони працюють і Конституція захищає права кожної людини. Але тоді постає запитання: для чого ж ми тоді прибули з Москви до Києва і привезли з собою пакет документів із скаргами на декотрі державні та релігійні структури?

Це запитання буде справедливе тому, що в кожній державі є ще й приховані «закони в законі», про які знає лише певна частина представників влади і мешканців країни.

До таких структур саме й належить Російська православна церква (з 1943 року рішенням Й. Сталіна почала називатися «Руською» Московського патріархату), яка не вважає за потрібне виконувати жодні закони Російської Федерації, бо вона сама є закон.

У Росії Московська патріархія керує «усім і вся». Коли під час існування СРСР замість комуністичного ідеолога (котрий вийшов з довіри) за кордон їхав церковний чиновник у рясі руської православної церкви Московського патріархату, то у наш демократичний час ті самі чиновники як представники найвищої влади РПЦ жодною мірою не бажають перебудовуватися. Вони й надалі живуть, як жили колись: продаж душ людських, терор, провокації, обман, благословіння на братовбивчі війни тощо.

Як постійний мешканець Росії (Підмосков'я), очолюючи Богородську єпархію (Москва і Московська область), бажав би, щоб релігійна рівність, терпіння і братолюбство нарешті взяли гору у всіх конфесіях заради торжества миру і земного добробуту громадян наших країн. Адже нерівність релігійних об'єднань —це факт. Приміром, Україна відродила свою державність, суверенітет і незалежність від інших країн. А Православна церква України в особі Київського патріархату відновила свою автокефалію, незаконно вкрадену Московським патріархатом 1686 року.

Тож в Україні досі панує Московська церква через свою філію в особі так званої «Української православної церкви». Через неї московський Кремль разом з Московською патріархією сподівається, що їм вдасться повернути Україну до колишньої від них залежності і поставити український народ на коліна, який, нібито, без зовнішньої допомоги не зможе проіснувати й кількох років. Слава Богу, нинішнього року Україна відзначила п'яту річницю свого суверенітету, показавши усьому світові цивілізованість, демократичність і миролюбність.

Нині в Україні на балансі Московського патріархату (а значить у власності, як приміром Преображенський собор у Донецьку, який є архітектурною пам'яткою) перебувають понад шість тисяч храмів, соборів, монастирів, у тому числі Києво-Печерська лавра, Почаївська лавра, Корецький жіночий монастир, Покровський і Фроловський жіночі монастирі в Києві тощо.

Служба у храмах Московського патріархату в Україні здійснюється тільки церковно-слов'янською мовою. Про національну українську мову навіть не йдеться. Ми не проти мови, бо в Бога усі мови рівні, як і нації. Як сказав Христос Спаситель, у Бога всі рівні: елліни (греки), юдеї (євреї) і скіфи (слов'яни).

Причина в іншому: Московський патріархат в Україні чинить провокаційні дії. Прикриваючись канонічністю і благодатністю, вони сіють розбрат поміж українського народу, пропагуючи брехливі домисли, що нібито віруючі УПЦ Київського патріархату «неблагодатні» і «неканонічні», бо самовільно відійшли від «Матері-церкви» в особі РПЦ Московського патріархату. Спитати б, хто для кого мати, а хто дочка? Що первинне, яйце чи курка?

Більш як чотири роки Московська єпархія на чолі з митрополитом Крутицьким і Коломенським Ювеналієм через арбітражні суди намагається відібрати в нас Богоявленський собор у місті Ногінську Московської області, який ми відбудували із напівзруйнованого стану власноруч і коштом пенсіонерів та деяких підприємств свого міста, тоді як митрополит Ювеналій не дав на його відновлення жодної копійки.

Мало того, окрім відбудованого нами красеня собору, ми ще побудували десять двоі триповерхових будівель, в яких розташували середню загальноосвітню православну гімназію з 10-річним терміном навчання, ліцей мистецтв, духовну семінарію, відкрили бібліотеку, медпункт, підсобне господарство, продукція якого надходить у дві благодійні їдальні при соборі, де щодня безплатно харчуються близько 1000 чоловік, розвозимо гарячу страву по домівках хворим, старим людям.

Усім переліченим вище користуються ногінчани-росіяни, а не українці, яких у Ногінську майже немає. Проте митрополит Ювеналій усе ж таки мріє захопити наш собор і наше господарство, вдаючись до всіляких методів.

Що буде, коли український православний народ збудиться і почне поводитися з парафіями Московського патріархату в Україні так само, як чинять з парафіями Київського патріархату в Росії? Митрополит Ювеналій забув приказку «Який голос, такий і відголос».

Адже Україна не претендує на першість. Вона просить свою сестру Росію дати їй спокій, не заважати їй самостійно розвиватися і не спрямовувати своїх агентів для підривної діяльності.

Але Московський патріархат свідомо йде на це, сіючи терор і провокації, щоб посварити миролюбні російський та український народи, налаштовуючи своїх священнослужителів в Україні на підбурювання віруючого українського народу, боючись, що народ України сам розбереться, без їхньої допомоги, «хто є хто» і хто йому ближчий — своя Батьківщина чи чужа, Московський патріархат чи Київський?

Не краще становище парафій Київського патріархату й у Москві. Минуло більш як три роки з дня реєстрації православної громади на честь Св. Апостолів Петра і Павла, проте досі вона не має не лише храмового приміщення, а й узагалі нічого. Скільки разів громада зверталася з проханням до мерії Москви надати їй земельну ділянку під будівництво храму? І знову —жодних результатів. У мерії кажуть: «Нас контролює Московський патріархат, без якого ми не можемо цього зробити, а тим паче для Української православної церкви Київського патріархату, яка є «неканонічна» і «неблагодатна».

Скажіть, будь ласка, коли світські структури давали визначення церковним структурам, оцінюючи їхні переваги чи недоліки? Згідно з канонами давньої церкви часів Вселенських Соборів державні діячі не повинні втручатися у церковні справи. Та й сучасне законодавство наших держав проголошує, що церква відокремлена від держави. У такому разі можна сказати, що «рука руку миє». Московський патріархат і московська мерія разом будують ту саму догідницьку політику.

На завершення свого листа-заяви хочу повідомити, що Московський патріархат через відділ зовнішніх церковних відносин в особі митрополита Кирила, його голови, й нині нав'язує Держдумі Російської Федерації свої дискримінаційні поправки до прийнятого в першому читанні закону «Про свободу віросповідання», що порушують нині чинну російську Конституцію. Зокрема, у них ідеться про те, що «іноземні релігійні організації вправі мати свої представництва в РФ, але при російських релігійних організаціях у встановленому чинним законом порядку».

Кого ж має на увазі митрополит Кирило під іноземними релігійними об'єднаннями? Передусім ті народи, які нещодавно були у складі колишнього СРСР. Отже, Українська православна церква Київського патріархату на території Росії є іноземною церквою. І для того, щоб вона була в Росії, треба в тому ж таки Московському патріархаті брати письмовий дозвіл на своє існування.

Як же Московський патріархат збирається існувати в Україні, будучи філією, прикриваючись назвою «Українська православна церква». Усім зрозуміло, що вона іноземна, бо підпорядковується іноземному патріархатові Руської православної церкви, центр якої в Москві.

Архієпископ Адріан, керуючий Богородською єпархією УПЦ Київського патріархату в Російській Федерації.

І все-таки література, і все-таки Олесь Гончар

КОЛИ буваєш на черговій безпредметній дискусії щодо подальшої долі Спілки письменників України чи внеску того чи іншого письменника у розвиток вітчизняної культури, завжди хочеться порадити присутнім залишити хоча б на день чи два Київ і побувати у віддалених селах чи містечках України, які живлять, немов численні річки Дніпро, українську духовність. Там, де у школах учителі нині працюють, підтримувані лише власним ентузіазмом, треба шукати відповіді на питання, що нас хвилюють.

1. Письменник живе доти, доки читають його твори

У тому, що життя та творчість Олеся Гончара в цій школі є предметом особливої уваги, сумніватися не доводиться. Балтська загальноосвітня школа I—III ступенів носить ім'я видатного українського письменника. До речі, це перший навчальний заклад у нашій країні, якому рішенням уряду надано таке почесне право.

Попереду у балтівців програма дій, спрямованих на поглиблене вивчення творчості Олеся Гончара: учнівські наукові конференції, випуск спеціальних номерів шкільного альманаху «З джерел натхнення» тощо (добре було б залучити до цього колектив Одеського університету з метою надання права кращим випускникам школи вступати поза конкурсом до свого вузу).

Першим кроком до цього стало відкриття шкільного музею класика української літератури XX сторіччя. У гості до колективу приїхали дружина письменника Валентина Гончар, його студентський товариш Яків Оксюта, дослідники творчості Володимир П'янов та Сергій Гальченко, народна артистка України Ніла Крюкова, одеські літератори Богдан Сушинський та Борис Дубров. Вони передали до шкільного музею книги Олеся Гончара, меморіальні речі, подарунки від СПУ та київських видавництв.

Ця подія була в центрі уваги всього міста — одного із значних в Одеській області. В двадцяті роки Балта була столицею автономної Молдавської республіки, що перебувала тоді в складі України. Це місто —батьківщина визначного діяча Ізраїлю Голди Меїр.

У школі № 1 зібралися педагоги й з інших навчальних закладів, батьки та представники громадськості. Присутніх вітав глава адміністрації Балтського району Василь Чорнолуцький.

Душею літературно-мистецького свята був директор школи, ініціатор багатьох місцевих просвітницьких подій Петро Ткач. Його звернення до присутніх «Шановні друзі, шановна родино!» — не перебільшення. Педагоги й учні школи завжди разом: і в навчанні, і в художній самодіяльності, і в спорті.

2. Незамулені джерела натхнення

Приурочені до відкриття музею Олеся Гончара того дня в балтській школі № 1 було розгорнуто виставки шкільної самодіяльної творчості. Виявляється, що не тільки на західній Україні є майстерні писанкарі. Учні Віталій Чорногуз та Андрій Хомчик представили на суд відвідувачів яскраві вироби з оригінальним розписом. Керує гуртком юних майстрів учителька Надія Гальчинська. Веселкові вишивки восьмикласниць Ані Адосової та Олі Гальчинської особливо сподобалися гостям. Крім цього, на виставці були представлені дитячі роботи з глини, малюнки, швейні вироби. Хочеться повторити, що учасниками виставки були і діти, і їхні батьки.

«Такі діти не розгубляться у житті»,—відгукнулася на побачене Ніла Крюкова. Й, справді, в школі не довго чекали на «цу» зверху щодо форм організації дітей. Замість піонерської та комсомольської організацій тут діє Духовна республіка. Її козачата об'єднані в сотні, є кошовий, прапор, символіка. Словом, у Балті виховуються справжні патріоти України.

— І все це, можна сказати, підказав нам Олесь Гончар, — розповідає директор Балтської загальноосвітньої школи № 1 Петро Ткач. — Його книжки, уроки життя надихають нас на творчу працю.

У день відкриття музею учні та вчителі школи відтворили на сцені декілька уривків з роману Олеся Гончара «Прапороносці», прочитали його воєнні поезії. Отже і не дивно, що колектив школи виграв конкурс на право носити ім'я Олеся Гончара. Ось чому київських прагматиків та псевдоборців за українську культуру хочеться ще раз запросити в Балту, щоб вони на власні очі побачили, як і на чиїй творчості виховуються майбутні покоління.

І хоч як банально прозвучить наступна думка, але це правда — ми поверталися до Києва з переконанням і вірою, що стали свідками справді великої події —народження любові. А саме її й покликана пробуджувати справжня література.

На знімку: директор Балтської загальноосвітньої школи № 1 Петро Ткач.

Віталій АБЛІЦОВ.

«Хорда» — суперцемент, суператака

У черговому турі чемпіонату країни з баскетболу в суперлізі найбільший інтерес викликали два поєдинки. Річ у тим, що в них сперечалися клуби, які останніми роками розігрують між собою нагороди. Але і в Києві, і в Одесі на уболівальників, на жаль, чекало розчарування. Адже справжніх прихильників баскетболу цікавлять не тільки перемоги улюбленців (хоча результат має величезну вагу), а й якість гри, наявність гострої суперечки.

Так от, в Одесі місцева «Біпа-Мода-СКА» без особливого напруження взяла гору над срібним призером попереднього чемпіонату — донецьким «Шахтарем» — 124:93. У переможців найрезультативніший був Пудзирей — 26 очок і американський легіонер Макгі — 24. Стільки ж очок на рахунку найкращого серед донеччан —Ткача. Причини того, що «Шахтар» у нинішньому турнірі не демонструє найкращих кондицій, кажуть, слід шукати насамперед в погіршенні фінансового стану клубу. А внаслідок цього — кадрові втрати. Пішов з команди чудовий нападаючий Бондаренко, переїхав до Одеси центровий Окунський.

Уболівальники — це, як правило, великі мрійники. Вони ж бо сподівалися, що вже цього разу «Денді-Баскет» таки дасть бій незмінному чемпіонові країни «Будівельникові-Хорді». Але той, хто знає справжній стан справ в обох клубах, жодних ілюзій не плекав. «Баскет» майже щороку міняє лише першу частину своєї назви («Маккабі», «Київ» і ось тепер «Денді»). Проте гра колективу від цього, звісно, не поліпшується. Та й, питається, як їй поліпшитися, якщо за останні два сезони з команди відпустили без особливого жалю вправних майстрів: Гриценка, Яценка, Сніжка, Рубана, Харчинського, Шевченка. Це ж ціла п'ятірка і запасний! А кого взяли натомість? Двох невиразних югославів і ще кількох периферійних виконавців, яким запрошення до НБА не загрожує. Тому весь змагальний тягар постійно тисне на плечі Мурзіна, Ватажка, Базелевського, Савченка і Половка. А їхні сили, зрозуміло, не безмежні.

«Будівельник-Хорда» і цього разу (я вже збився з підрахунку вкотре) легко переграв опонента — 115:81 (60:39). Лише в першій 12-хвилинці було щось схоже на суперечку. Чемпіон виграв лише цей відрізок 29:27. А потім все нагадувало змагання на трасі суперавтомобіля з серії «Формула-1» і старенького возика, який торохкотить бруківкою. Ви, либонь, здогадалися хто є хто? Я не схильний ідеалізувати гру лідера. Є і в ній чимало похибок. Але ніхто не заперечить, що на відміну від конкурента, проглядалася думка, була присутня стратегія. Відчувалося, що гравці «Будівельника-Хорди» діють за чітким тактичним планом. Ми побачили і суперцемент в обороні («Хорда», до речі, фірма, яка займається випуском цементу, а її власник Ігор Діденко володіє і баскетбольним клубом), і гостру, різноманітну атаку.

Не дивно, що найкращі гравці з чемпіонського колективу, як-от: Яйло, Лохманчук, Молчанов, Харченко, Холопов, Журавльов — на перших ролях і в національній збірній. А ця команда подарувала нам останнім часом багато приємних хвилин. Чи не правда? А клуб дуже успішно виступає в розіграшу Кубка Європи.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: «король повітря» Олександр Лохманчук атакує щит збірної Туреччини.

Фото Миколи БОЧКА.

ЗВІДУСІЛЬ

Хокей. У Польщі закінчився олімпійський відбірковий турнір. Збірна України в завершальних матчах перемогла хокеїстів Болгарії — 17:0 і зіграла внічию з поляками — 3:3. Українська команда стала переможцем змагання і продовжить виступи на наступному етапі.

***

Естафету у дорослих приймають юніори. Як відомо, в Києві в п'ятницю стартує молодіжна першість світу в групі В.

27 грудня. Латвія—Франція, Норвегія—Японія, Україна—Казахстан, Угорщина—Італія. **28.** Казахстан—Угорщина, Норвегія—Італія, Україна—Франція, Латвія—Японія. **30.** Казахстан—Норвегія, Латвія—Італія, Україна—Японія, Франція—Угорщина. **31.** Казахстан—Латвія, Японія—Угорщина, Україна—Італія, Франція—Норвегія. **2 січня.** Франція—Японія, Латвія—Норвегія, Україна—Угорщина, Казахстан—Італія. **3.** Казахстан—Японія, Франція—Італія, Україна—Норвегія, Латвія—Угорщина. **5.** Японія—Італія, Казахстан—Франція, Україна—Латвія, Норвегія—Угорщина.

Футбол. Минулого тижня в столичному готелі «Київ» відбулася зустріч керівників українського футболу та журналістів. У невимушеній, скоріш за все сімейній, обстановці представники засобів масової інформації отримали багато цінних відомостей від президента ФФУ Валерія Пустовойтенка, його заступників — Віктора Банникова, Анатолія Біденка, Григорія Суркіса, Бориса Воскресенського, Володимира Пашкула, генерального секретаря федерації Анатолія Попова.

Голова Держкомспорту Валерій Борзов зачитав указ про присвоєння звань майстрів спорту міжнародного класу гравцям національної збірної з футзалу, яка нещодавно стала бронзовим призером чемпіонату світу. А наставник збірної Геннадій Лисенчук став заслуженим тренером України.

***

Найдорожчий гол на фінальному турнірі розіграшу Кубка Азії з футболу, що завершився в Абу-Дабі, коштував близько 20 000 доларів. Перстень з діамантом, оцінений на цю суму, подарував місцевий болільник одному з еміратських футболістів, який вразив ворота кувейтської команди у напівфіналі і забезпечив збірній ОАЕ вихід до фіналу.

У фіналі господарі програли з пенальті збірній Саудівської Аравії і не отримали «казкових винагород», обіцяних їм за перемогу одним із місцевих шейхів.

Саудівці, втретє посівши перше місце, отримали Кубок навіки. Кожного футболіста преміювали німецьким автомобілем «Мерседес» і чеком на 100 000 ріалів (близько 30 000 доларів).

Плавання. Три хвилини 30,91 секунди — такий тепер світовий рекорд для 25-метрових басейнів у чоловічій комбінованій плавальній естафеті 4x100 метрів. Його встановили у неділю в Мельбурні австралійці Адріан Редлі, Райян Мітчелл, Джефф Х'юджил і Майкл Клім.

Праздники? Радость подарков!

Делая у нас заказ на сумму свыше **499 гривен,** *Вы получаете скидку* **30%.**

телефоны представительства: (044) 224-6140, 225-4336, 224-9006

Прайс-лист и каталог мы доставим в Ваш офис

Новинка сезона 96/97

VOLARE

Подарочный набор Воларе
В подарочной сумочке туалетная вода, шариковый дезодорант и дезодорирующий тальк с нежным запахом женственности. Изысканный подарок для любой женщины.

GIORDANI

Кисточка для пудры и румян
Элегантная и удобная кисточка для румян и пудры. Снимите колпачок и выверните кисть из футляра.
Чтобы убрать кисть обратно, вытяните золотой футляр до конца кверху и наденьте на него колпачок — она снова станет маленькой и компактной!
12,5 см.

Румяна — пудра в шариках
Оригинальные румяна в шариках. Комбинация терракотового, кремового и розового тонов позволит добиться нужного оттенка, тончайший слой пудры придаст легкий эффект загара. 25 гр.

Тушь с блестками
Для экстравагантного вечернего макияжа — тушь с перламутровым блеском в комплекте с удобным зеркалом. 8 мл.

Футляр для помады с зеркалом
Для торжественного вечера это незаменимая вещь — элегантный золотой футляр для хранения помады и зеркало, чтобы непринужденно подправить макияж.

GLACIER

Подарочный набор Глэйшер
В легкой косметичке уместились шариковый дезодорант, лосьон, бальзам после бритья и маленькое полотенце. Практичному, современному мужчине.

Новинка сезона 96/97

Нежнейшие подарки для детей

Средства для ванн
Попробуй откажись от ванны, когда она пахнет шоколадом или клубникой!
Ни один сорванец не устоит перед таким искушением, — и проблема с мытьем решена!

Новинка сезона 96/97

РУСАЛОЧКА

Туалетная вода и Бальзам для губ
Туалетная вода, как у взрослых, и настоящая губная помада с ароматом клубники — и польза, и удовольствие для маленькой модницы.

Новинка сезона 96/97

Oriflame
Натуральная косметика из Швеции

Представительство ORIFLAME:
Киев, ул. Пушкинская, 20, оф. 41
Тел.: (044) 224-6140, 225-4336
Региональные представители:
Днепропетровск, фирма 3Н, тел. 930-626
Харьков, фирма Негус, тел. 334-066
Одесса, фирма Комстекс, тел. 327-090
Львов, фирма Витус, тел. 792-548
Запорожье, фирма Зенит, тел. 642-710
Севастополь, фирма Грей, тел. 523-379
Луганск, фирма Даша, тел. 534-413

© SV Design 1996

НОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

Марка	Цена ($)
ВАЗ-21099	9 250
ВАЗ-21093	8 600
ВАЗ-21083	8 000
ВАЗ-21073	7 500
ВАЗ-21061	7 300
ВАЗ-21053	6 900
ВАЗ-21043	7 400
ВАЗ-21213 "Нива"	8 600

Оплата в гривнях по курсу НБУ на день платежа

- В стоимость автомобиля входит его предпродажная подготовка и оформление документов для регистрации в ГАИ.
- Предлагаем автомобили различных модификаций, выбор цвета.
- Возможна установка дополнительного оборудования.

ФОРМИРУЕМ ДИЛЕРСКУЮ СЕТЬ

ГАЗ-3309
ГАЗ-33021 (Газель)
а также АВТОМОБИЛИ
ЗИЛ, МАЗ, КамАЗ, АЗЛК, ИЖ, УАЗ, РАФ, ПАЗ
Различных модификаций

AUTO TRADING Тел. (044) 221-6722, 221-6723, факс 221-6630

Лицензия №000020 ГУ ГАИ МВД Украины

ПОДКЛЮЧЕНИЕ БЕСПЛАТНО

NOKIA Connecting People

Новогодняя скидка 10% и в подарок-
- автокомплект к телефону,
- ящик шампанского!

С Новым годом! С новым телефоном!

МОБИЛЬНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ
Киев, Соломенская пл., 2, к. 701
Тел.: (044) 244-0935, 276-1211, 240-6791
Харьков: (0572) 30-7381 Донбасс: (8-050) 248-0477
Одесса: (0482) 210-867 Павлоград: (05672) 62-640

RKC SYSTEMS

ЗА КОРДОНОМ Є СПАДОК, МОЖЛИВО, ДЛЯ ВАС...

Укрін'юрколегія (252034, Київ, вул. Золотоворітська, 2-а) **В справах про спадщину розшукує родичів**

ПОМЕРЛИХ У США:

1. Моріса Дейч, котрий народився 1922 року в США, батьком якого був Абрахам (Абрам, Абба) Мозесович Дейч, 1889 року народження, а бабкою по лінії батька — Естер Віклер, а саме: двоюрідних братів і сестер спадкодавця по лінії батька або їх нащадків.

2. Гаррі (Гаральда) Шенкера, котрий народився 1910 року в США від батьків Беніаміна (Беня) Шенкера, який народився в 1878-1879 рр. та Павліни (Перл, Песя, Поліна) Гінзберг (Гінзбург), 1886 р., уродженців Чуднова, а саме: двоюрідних братів і сестер спадкодавця по лінії батька і матері або їх нащадків.

3. Ігнатіуса Вілкінса, котрий народився 1915 року в США, батько якого Владислав Якубович Вілкін (Вілкан) народився 1877 року в Галичині, а матір звали Антонія-Ганна Адельбертівна, в дівоцтві Кроолек (Ковлік).

4. Сестру Марію або інших родичів **Миколи Івановича Складковського,** котрий народився в Києві чи області 1912 року.

5. Олександри Рустулінен (Расталінен), котра народилася 1930 року в США як Олександра фон Ренн, матір якої звали Агнес М. Лукас, уродженці України чи Росії.

6. Майї Ковальської, котра народилася 1913 року в США, батько якої Михайло Ковальський народився 1881 року в н/п Залісся, Галичина, а мати — Марія Кіт — 1890 року в Галичині.

ПОМЕРЛИХ У КАНАДІ:

1. Дмитра Васильчука, котрий народився 1902 року в США, батьком якого був Микола Васильчук, а матір звали Ганна, в дівоцтві Радзівіл.

2. Ніка (Миколи) Прицьків (Призків, Прижків), котрий народився 1901 року в Галичині.

3. Петра Міхеленка, котрий народився 1921 року в Україні.

4. Френсіс (Євфросинії) Ковальчик, котра народилася 1906 року в одній з областей Західної України.

5. Стефана Стапірного, котрий народився 1910 року в Україні.

6. Яна (Івана) Івановича Шинкарука, котрий народився 1902 року в Україні.

7. Броніслава Кепчинського, котрий народився в Західній Україні чи Польщі 1922 року.

8. Агафії Гриневич, з дому Гурсанка (Гуржанка, Хурсанка), котра народилася в Західній Україні чи Польщі 1894 року.

ПОМЕРЛИХ В АНГЛІЇ:

1. Катерини Дмитрівни Вілк, з дому Котович (Котовіц, Котовець), котра народилася в Західній Україні приблизно 1914 року.

2. Зінаїди Іванівни Власової, котра народилася 1899 року в селі Байбузи Черкаської області, брат Володимир та сестра Ніна проживали в Україні.

ПОМЕРЛОГО В АВСТРАЛІЇ:

1. Ілька Романика, котрий народився 1914 року в місті Бібрка, а батьками були Андрій та Марія Романики.

ПОМЕРЛОЇ У ФРАНЦІЇ:

1. Жанни Коллине, котра народилася 1900 року чи 1905 року в Константинополі, батьком якої був француз Леон Коллине, а матір'ю Ніна Шмолевич (Смолевич, Шмулевич), що народилася 1879 року в Одесі.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити Укрін'юрколегію: Київ-34, вул. Золотоворітська, 2-а, тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

У номер

● *Ужгород*

Смерті на виробництві

Нинішнього року в області безпосередньо на виробництві загинуло 20 чоловік, 165 травмовано. Така сумна статистика. У порівнянні з минулим роком зростання виробничого травматизму становить майже 200 відсотків. Найбільше постраждало людей в агропромисловому комплексі — 103. Серед основних причин — морально й фізично зношене обладнання, відсутність належних умов праці, низька дисципліна, недотримання вимог техніки безпеки, незадовільна профілактична робота.

● *Луганськ*

«Зелений змій» поселився... у шахті

Знову прославилась шахта «Центральна-Ірміне», що в місті Стаханові, на якій свого часу вибійник Олексій Стаханов установив знаменитий рекорд вуглевидобутку. Остання подія сталася незважаючи на те, що шахта нинішнього року закрита. Однак тепер там стали «видобувати»... підробну горілку. Нещодавно підрозділ спецназу «Барс» провів операцію із затримання підпільних виноробів в одному з наземних цехів шахти. Було виявлено дев'ять тонн спирту, близько двох тисяч пляшок горілки і вина, закрутки, пробки, етикетки тощо.

● *Дніпропетровськ*

Друга філармонія — дитяча

Передноворічним дарунком для закоханих у мистецтво дітлахів стала щойно відкрита у Дніпропетровську дитяча філармонія. Вокальні, танцювальні, фольклорні колективи музичних і загальноосвітніх шкіл обласного центру нині готуються до святкових концертів з цієї нагоди в Палаці дітей і школярів. Тут відтепер і працюватиме дитяча філармонія.

● *Крим*

Кого виганяють, кого обирають...

У кримських комуністів кілька новин. Днями Центральний районний суд Сімферополя задовольнив позов народного депутата України Альберта Жумикіна до Сімферопольського міськкому компартії Криму про захист своєї честі і гідності. Влітку за те, що А. Жумикін проголосував за ухвалення нової Конституції держави, його виключили з партії. А минулої суботи на звітно-виборній партійній конференції народного депутата Криму Леоніда Грача переобрали першим секретарем республіканського комітету компартії Криму. Л. Грач заявив про те, що місцеві ліві мають намір ініціювати низку акцій протесту проти політики уряду України та автономної республіки.

«У тіні дерев, яких немає»

Презентації

ТАКУ НАЗВУ має новий роман Валерії Врублевської, презентація якого відбулася в Українському фонді культури. Цього разу прозаїк, драматург, публіцист, автор численних творів для дітей і дорослих, звернулася до, здавалося б, модної теми: роман розповідає про те, як троє жіночок, які колись разом вчилися, зустрічаються з лікарем-психотерапевтом. Однак розв'язка роману далека від прославляння впливів «масового психозу»: спроба лікування людей за допомогою телебачення поступово сходить нанівець.

«Ідея книжки прийшла мені тоді, як познайомилася з лікарем-психотерапевтом Анатолієм Кашпіровським, —каже Валерія Васильївна. — А що хотіла сказати читачеві? Будь-яке маніпулювання психікою, чи спрямоване на благо, чи на зло, дуже небезпечне. Моя книга — це застереження для тих багатьох, які останнім часом стали захоплюватися лікуванням методом гіпнозу. Людською психікою дуже легко керувати. Всі тоталітарні режими починалися з цього».

На вечорі, який, до речі, відбувся у день народження письменниці, винуватицю урочистості вітали численні старі й нові друзі. Вони цінують її за правду, яку вона прагне донести до читача. Вона — промовляє вустами своїх героїв наболіле.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Київ.

На знімку Юрія ВЕНГЕРЕША: Валерія Врублевська.

Кумири

Скрипка знову з «оркестром»

У неділю на сцені Палацу культури Київського політехнічного університету «волав» у «золотому» первісному складі легендарний український гурт «Воплі Відоплясова». Об'єднавшись у творчому екстазі, Олег Скрипка, Юрій Здоренко, Олександр Піпа та Сергій Сахно відзначали ювілей свого «ВВ».

Десять років тому рок-тусовочні дотепники стверджували, що поява в Києві рок-гурту «Воплі Відоплясова» є одним з наслідків радіоактивного ураження після чорнобильської катастрофи. Справді, до «ВВ» про український рок знало досить обмежене коло людей.

Сьогодні колишній «малоросійський андерграунд» відомий не тільки в нас, а й за кордоном. У 1991 році по Україні гастролювала французька група VRP. Між нею та «ВВ» спалахнула дружба, яка увінчалася спільним концертом у Парижі. Саме там Олег Скрипка познайомився з Марі Рібо, яка невдовзі стала його дружиною і менеджером гурту. Як наслідок співпраці з паризькими колегами народжується змішаний українсько-французький склад «Воплів», а Здоренко і Сахно, які залишились у Києві, створили автономний музичний проект «Я-Я-Я».

Нині гурт «ВВ» має намір знову спробувати сили у старому складі, у найближчих планах — гастролі до Росії.

Клава ВІДОПЛЯСОВА.

У XX сторіччі рятує... вітряк

На Воробйовській дільниці Сакської повітроелектростанції запрацював перший повітроагрегат. Днями запустять ще дві турбіни. Всього тут буде 6 вітряків, які за рік даватимуть 1,2 млн. кіловат-годин електроенергії.

Монтує їх структура Держводгоспу України — Комітет водного господарства Криму. За кілька років планують запустити 3 тисячі таких вітряків дніпропетровського виробництва. Встановлять їх на берегах Північно-Кримського каналу, біля Джанкоя, на Донузлаві, в Ленінському районі.

Вполають одночасно більше, ніж двох зайців: зменшать енергоємність водного господарства, значно здешевлять вартість електроенергії. Влітку вітряки підживлюватимуть об'єкти водного господарства, взимку — електромережі сіл і селищ півострова.

За нинішньої енергетичної скрути, коли борг півострова Києву складає 142 млн. гривень, — це неабияка перемога.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

На дозвіллі

Дует композитора і заступника міністра

Того вечора в Одеському театрі опери і балету зібралося стільки медичних світил з усієї України, ніби передбачалася якась наукова конференція чи важливий симпозіум. Однак, виявилося, приїхали вони на гала-концерт одеського композитора і співака Миколи Свидюка. Та чому саме медики?

Розгадка в тім, що весь цикл пісень до нової програми під назвою «Розставання — привід для зустрічей» написав поет Олександр Коротко. Медик за професією, він починав в Одесі, а згодом переїхав до Києва, де дослужився до посади заступника міністра охорони здоров'я України.

У концерті також узяли участь 50 обдарованих дітей, які виконували твори, що увійшли до циклу «Доне моя, донечко». Всі юні артисти одержали передноворічні подарунки. А кошти від концерту, який спонсорували підприємці Одеси, Вінниці, Хмельницького та Івано-Франківська, пішли на благодійницькі цілі. Співзвучно, погодьтеся, з професією медика.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Обдарування

Танцює, як дихає

Талановиті балерині Христині Шишпор, яку ви бачите на знімку, ще не виповнилось одинадцяти років, а вона вже досягла успіхів у мистецтві. Дівчинка — одна з найобдарованіших учениць хореографічного ліцею Української академії танцю.

З 1992 року вона бере участь у концертах, конкурсах і фестивалях, де отримує нагороди, виступала в Москві, Бейруті, їздила у гастрольне турне по Італії.

В її репертуарі — хореографічні мініатюри, гопак, тарантела, «Умираючий лебідь» Сен-Санса, танці епохи Відродження, а також варіації з балетів Чайковського, Мінкуса, Адана.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

Реконструкції

У головній ролі — болгарські будівельники

З'явилася надія на кращі часи в долі акторського колективу Запорізького українського музично-драматичного театру. Болгарську фірму «Ексер-ЕО-ОД» визначено генеральним підрядчиком реконструкції будівлі театру, і вже в грудні вона приступить до роботи. Представник фірми в Україні, професор Атанас Тасев, який водночас і президент Товариства дружби «Болгарія-Україна», під час зустрічі з головою облдержадміністрації В'ячеславом Похвальським повідомив, що модернізований сценічний майданчик муздрами може бути зданий через 180 діб. Більше того, фірма планує створити в Запоріжжі школу підвищення кваліфікації для місцевих будівельників. І хоча вона спроможна власними силами впоратися з реконструкцією, досягнуто згоди про проведення тендерів серед будівельних підприємств області — можливих субпідрядчиків.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Пам'ять у червоному граніті

«Схилімо голови... Вони полягли, захищаючи нас», — закликають слова на червоному граніті. Житомир став третім містом в Україні, де відкрито пам'ятник співробітникам органів внутрішніх справ, які загинули на посту. Споруджено його на пожертви працівників обласного управління МВС, підприємств та організацій області. На церемонію відкриття, приурочену до п'ятої річниці української міліції, прибули рідні загиблих. Після скорботного переліку прізвищ на мітингу прозвучав реквієм, що його композитор Борис Мельничук написав спеціально до цієї події.

Олексій КАВУН.

Житомир.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228850.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311244.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.